

Dorpsontwikkelingplan Genderen

De toekomst van het dorp

Dorpsontwikkelingplan Genderen

De toekomst van het dorp

drs. P. de Vries
mevrouw drs. J. Westerlaken

PON, kennis in uitvoering

september 2009

Deze uitgave werd mede mogelijk gemaakt door de provincie Noord-Brabant.

Provincie Noord-Brabant

Het PON heeft dit onderzoek verricht in opdracht van de gemeente Aalburg.

Auteurs: drs. P. de Vries
mevrouw drs. J. Westerlaken

© 2009 PON, kennis in uitvoering

Het auteursrecht van deze publicatie berust bij het PON. Gehele of gedeeltelijke overname van teksten is toegestaan, mits daarbij de bron wordt vermeld.

Vermenigvuldiging en publicatie in een andere vorm dan dit rapport is slechts toegestaan na schriftelijke toestemming van het PON.

PON
Postbus 90123
5000 LA Tilburg
Telefoon: (013) 535 15 35
Fax: (013) 535 81 69
E-mail: info@hetpon.nl
Internet: www.hetpon.nl

Inhoud

1	Inleiding	5
2	Werkwijze	8
3	Sociaal klimaat	13
4	Wonen en woonomgeving	18
5	Natuur en cultuur	21
6	Voorzien ingen	25
7	Verkeer en bereikbaarheid	33
8	Werken en bedrijvigheid	36
9	Relatie tussen burger en overheid	38
10	Algemene waardering en actiepunten	40
11	Hoe nu verder?	53
	Bijlage 1: Vragenlijst Dorpsontwikkelingsplan Genderen	55
	Bijlage 2: Leden Klankbordgroep Genderen	69

1 Inleiding

In de eerste helft van 2009 heeft het PON in opdracht van de gemeente Aalburg gewerkt aan een integraal dorpsontwikkelingsplan voor het dorp Genderen. Een dorpsontwikkelingsplan is een ontwikkelingsplan voor een dorp, opgesteld met alle betrokkenen (inwoners, gemeente, bedrijfsleven) waarin aandacht wordt besteed aan ruimtelijke, sociale, economische en leefbaarheidsaspecten. Een dorpsontwikkelingsplan kijkt zo'n tien jaar vooruit en geeft antwoord op de vraag hoe de inwoners het leven in hun dorp beoordelen en vinden dat hun dorp zich zou moeten ontwikkelen. Het plan doet tevens voorstellen voor acties die de leefbaarheid van het dorp bevorderen. Het is van belang dat het dorpsontwikkelingsplan wordt vastgesteld door de gemeenteraad, zodat helder wordt aan welke acties prioriteit wordt gegeven.

Dorpsontwikkelingsplannen richten zich vooral op de leefbaarheid van de kernen. Algemeen wordt onderkend dat leefbaarheid in kernen en wijken bepaald wordt door de volgende aspecten: het sociaal klimaat, het wonen, de voorzieningen, het verkeer en de bereikbaarheid, het werken en de relatie tussen burger en overheid. Daarnaast besteedt een dorpsontwikkelingsplan ook aandacht aan ruimtelijke (zoals mogelijke locaties voor woningbouw, natuur en landschap) en economische zaken (zoals mogelijkheden voor startende bedrijven). Bij het analyseren van de leefbaarheid zijn niet alleen de objectieve, meetbare gegevens van belang, maar vooral ook de subjectieve kant, namelijk de beleving van de leefbaarheid door de bewoners.

Bij het opstellen van een dorpsontwikkelingsplan is het dan ook van groot belang dat de bevolking, verenigingen en andere maatschappelijke organisaties van meet af aan een centrale rol vervullen. Op die manier ontstaat er immers goed zicht op de ontwikkelingen in en rond het dorp en op de waardering ervan. Bovendien zullen de bevolking en haar organisaties uiteindelijk mede een rol moeten spelen bij de uitvoering van de voorgestelde acties. De kans van slagen is groter als men ook betrokken is bij het bedenken en formuleren van die acties.

Het PON heeft een lange traditie bij het maken van leefbaarheidplannen en dorps- en wijkontwikkelingsplannen. Daarbij wordt vaak gekozen voor een vast stramien. Recentelijk is met Telos (waarin het PON participeert) een nieuwe methodiek ontwikkeld waarbij extra aandacht is voor objectieve maatstaven, economische vitaliteit, bijzondere doelgroepen, mobiliteit en identiteit. Deze nieuwe methodiek is al diverse malen met succes toegepast onder andere in Ulicoten, Linden, Waalwijk.

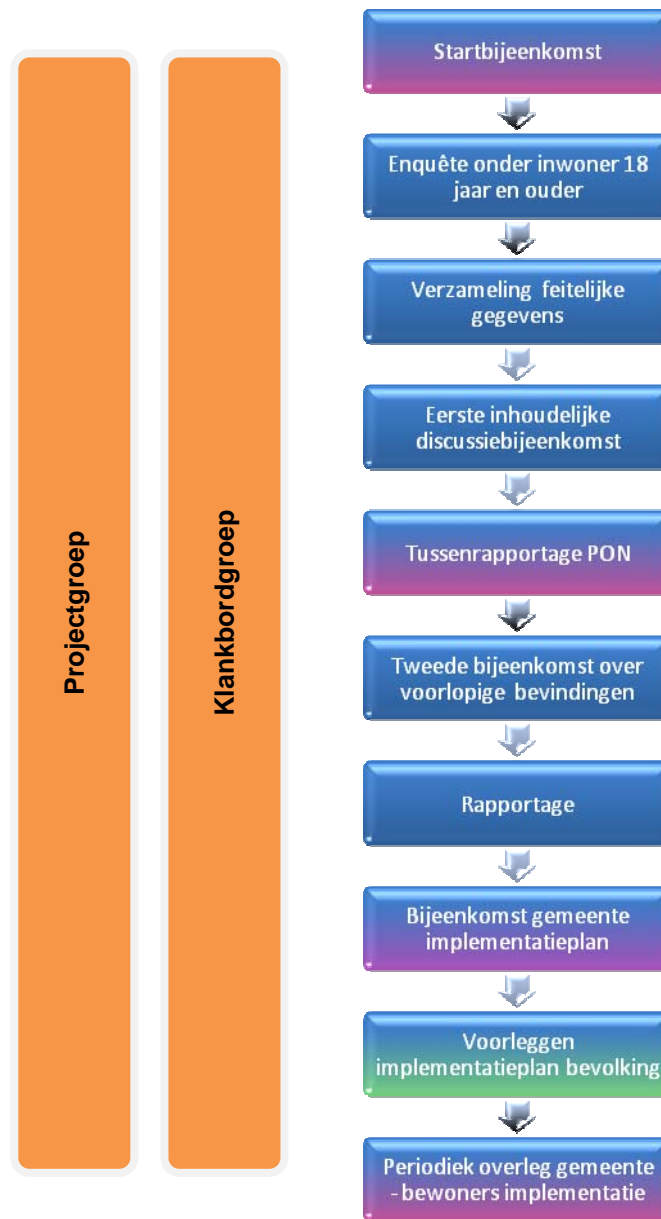

Algemene conclusie

Uit de enquête en de bewonersavonden komt het algemene beeld naar voren dat inwoners van Genderen best tevreden zijn met het leven in hun dorp. Het is een rustig, groen dorp met - gezien het aantal inwoners - een redelijk voorzieningenniveau. Er zijn geen in het oog springende problemen in Genderen. Het dorpsontwikkelingsplan Genderen moet dan ook minder worden gezien als een opsomming van oplossingen voor problemen als wel van kansen om de sfeer en de leefbaarheid van het dorp te behouden en te versterken. Aan de bewoners is gevraagd welke actiepunten volgens hen de hoogste prioriteit verdienen. Daaruit bleek dat men vernieuwing van het bestaande dorps huis het belangrijkste vindt. Men ziet kansen voor een levendig multifunctioneel gemeenschapshuis waarmee de leefbaarheid van Genderen kan worden versterkt.

Op een gedeelde tweede plaats staat het realiseren van een pleintje met een muziekkapel voor uitvoeringen van Genderense muziekverenigingen. Het op de lange termijn op peil houden van het aantal nieuw te bouwen woningen - met name voor starters en senioren - werd als even belangrijk ervaren. Belangrijkste reden daarvoor is dat inwoners van mening zijn dat dit de beste garantie is voor het op peil houden van het voorzieningenniveau.

2 Werkwijze

Lokale klankbordgroep

Een dorpsontwikkelingsplan heeft uitsluitend kans van slagen als er voldoende draagvlak voor bestaat. Voorwaarde voor het creëren van draagvlak is dat er bewoners en lokale organisaties betrokken zijn bij de uitvoering van het project. De klankbordgroep was verantwoordelijk voor de voortgang en de communicatie en inhoudelijke feedback.

Startbijeenkomst

Om ervoor te zorgen dat zo veel mogelijk mensen betrokken werden bij het opstellen van het dorpsontwikkelingsplan heeft een zorgvuldige introductie plaatsgevonden. Tijdens de algemene ledenvergadering van de Dorpsraad, waarvoor alle inwoners waren uitgenodigd, heeft het PON een toelichting gegeven op de werkwijze en de stappen van het dorpsontwikkelingsplan voor Genderen. Tijdens deze bijeenkomst is de werkwijze besproken met de aanwezige bewoners. Naast de startbijeenkomst is er huis aan huis een informatiebrief verspreid om de inwoners te bereiken en voor te lichten die niet op de ALV van de dorpsraad aanwezig waren.

Enquête

Na de introductiebijeenkomst is een vragenlijst verspreid onder alle inwoners van Genderen van 18 jaar en ouder.

Deze enquête wordt standaard gebruikt door het PON bij haar dorpsontwikkelingsplannen en wordt in overleg met de klankbordgroep aangepast aan de plaatselijke situatie. Voor Genderen zijn de vragen met betrekking tot veiligheid achterwege gelaten omdat er recentelijk reeds een dorpspreventieplan is gemaakt en is er specifiek aandacht besteed aan een mogelijk servicepunt van de bibliotheek en behoefte aan extra activiteiten in het dorpshuis.

De vragen hadden betrekking op zowel feitelijke gedragingen van de bewoners van Genderen als op de beleving ervan. Zo is er bijvoorbeeld gevraagd naar de afstand van woning tot werk/opleiding en of men deze afstand als een probleem ervaart. Ook heeft de enquête inzicht gegeven in de voorzieningen waarvan men gebruik maakt, welke voorzieningen in het dorp ontbreken en op welke kern de inwoners voornamelijk gericht zijn. Het gaat daarbij om het doen van boodschappen, lidmaatschap van verenigingen, medische voorzieningen, het verkrijgen of verlenen van burenhulp, het verrichten van vrijwilligerswerk et cetera. Ook is in de vragenlijst aandacht besteed aan vervoermiddelen, economische binding, verhuisgeneigdheid en de redenen daartoe. Tot slot is gevraagd wat de mensen missen in het dorp en wat de leefbaarheid in Genderen kan verbeteren. Het PON heeft de analyse van de enquête verzorgd.

Verzameling feitelijke gegevens

Wonen, welzijn en zorg zijn voor een groot deel subjectieve begrippen. Het gaat daarbij veelal om het oordeel en de ervaringen van de bewoners.

Feitelijke gegevens kunnen deze meningen en ideeën van bewoners nuanceren en/of ondersteunen. Het PON heeft voor de verzameling van deze feitelijke gegevens gezorgd.

Een deel van de gegevens is verkregen via diverse afdelingen van de gemeente. Andere bronnen waren onder andere het internet, de corporatie(s), zorginstellingen, kinderopvang/peuterspeelzaal, dorpshuis, Funda, het CBS, de Sociale Atlas Brabant, politie en de provincie. Ook de klankbordgroep heeft aanvullingen geleverd.

Eerste discussiebijeenkomst

De eerste discussiebijeenkomst op 22 april 2009 werd redelijk goed bezocht. Ongeveer 60 inwoners hadden gehoor gegeven aan de uitnodiging. Tijdens deze bijeenkomst zijn de uitkomsten van de enquête gepresenteerd. Vervolgens zijn de aanwezigen over 6 groepen verdeeld die de opdracht kregen om over de volgende thema's, voortgekomen uit de resultaten van de enquête, met elkaar in gesprek te gaan:

- 1 Winkels en voorzieningen
- 2 Ondernemingsmogelijkheden
- 3 Woningbouw
- 4 Recreatie en wandelroutes in het buitengebied
- 5 Voorzieningen voor jeugd en jongeren
- 6 Verkeersveiligheid en overlast vrachtverkeer
- 7 (Sluiting van) het zwembad
- 8 Functie en gebruik van het dorpshuis
- 9 Steunpunt bibliotheek en gewenste lokatie
- 10 Openbaar vervoer
- 11 Overige onderwerpen

Daarbij waren per onderwerp de volgende vragen aan de orde:

- Welke ontwikkelingen signaleert men?
- Wat zijn mogelijke oplossingen voor de knelpunten?
- Wie is daar verantwoordelijk voor en moet het voortouw nemen?
- Wie moet er bij betrokken worden?
- Wanneer moet het gebeuren?

Per groep zijn de resultaten van deze discussie schriftelijk gerapporteerd. De conclusie van deze rapportages is besproken in de klankbordgroep en er is getracht om per onderwerp zo concreet mogelijke actiepunten te formuleren als input voor de 2^e discussiebijeenkomst.

Tweede discussiebijeenkomst

Deze door de klankbordgroep geformuleerde actiepunten zijn in een tweede discussiebijeenkomst op 10 juni gepresenteerd aan circa 30 aanwezige inwoners. Vervolgens zijn de aanwezigen over 4 groepen verdeeld. Zij kregen de opdracht om per thema te discussiëren over de voorgestelde actiepunten en prioriteiten toe te kennen aan de acties.

Communicatie

De gemeente Aalburg heeft de bewoners over alle bijeenkomsten geïnformeerd en de voortgang van het dorpsontwikkelingsplan op de hoogte gehouden. Dit via onder andere een huis-aan-huis verspreide brief en persberichten.

Verwerking resultaten in het dorpsontwikkelingsplan

Alle gegevens die zijn verzameld tijdens de bewonersbijeenkomsten, de enquête en uit het feitelijk materiaal zijn verwerkt in dit uiteindelijke dorpsontwikkelingsplan. Hoofdstuk 2 geeft de gevolgde werkwijze weer. De hoofdstukken 3 tot en met 9 geven de feitelijke informatie weer, maar ook worden in die hoofdstukken de meningen van inwoners verwoord in de enquête en tijdens de bewonersbijeenkomsten weergegeven.

Daarna volgt hoofdstuk 10 waarin de actiepunten worden beschreven.

De benoemde verbeteringen voor het dorp zoals die zichtbaar werden uit de respons van de enquête vormden de basis voor het formuleren van deze actiepunten. De belangrijkste bevindingen van de enquête hebben dan ook als input gediend voor de discussiebijeenkomsten. Ook het feitelijk materiaal is gerelateerd aan de meningen van de inwoners. Dat alles heeft geleid tot de formulering van de actiepunten in hoofdstuk 10.

Deze acties zullen na het tot stand komen van het dorpsontwikkelingsplan vertaald worden in een implementatieplan.

Hoofdstuk 11 bevat een aantal aanbevelingen over hoe verder te gaan met het dorpsontwikkelingsplan.

Fotowedstrijd

Aan Genderense jongeren is gevraagd om de mooiste en de lelijkste plek van Genderen te fotograferen. De winnaar van deze wedstrijd is geworden: Nicky de Waal. Hieronder: haar mooiste plek; op de volgende pagina: de lelijkste plek volgens Nicky.

3 Sociaal klimaat

3.1 Bevolkingsontwikkeling

In Genderen wonen 1719 mensen. Het aantal inwoners van Genderen is tot 2009 elk jaar licht gedaald. In 2009 is er een stijging te zien. Dit is waarschijnlijk toe te schrijven aan de nieuwe wijk, Ruiterhof.

Tabel 1 Bevolkingsontwikkeling

	Absoluut	Absoluut	Geïndexeerd ten opzichte van 2004	Geïndexeerd ten opzichte van 2004
1 januari	Genderen	Gemeente Aalburg	Genderen	Gemeente Aalburg
2004	1705	12204	100	100
2005	1680	12164	98,5	99,7
2006	1670	12222	97,9	100,1
2007	1655	12293	97,1	100,7
2008	1645	12386	96,5	101,5
2009	1719	12253	100,8	100,4

Bronnen: CBS (Sociale Atlas Brabant) voor de jaren 2004 tot en met 2008; GBA voor het jaar 2009

Het gemiddeld aantal personen per huishouden ligt in Genderen iets lager dan voor de hele gemeente Aalburg.

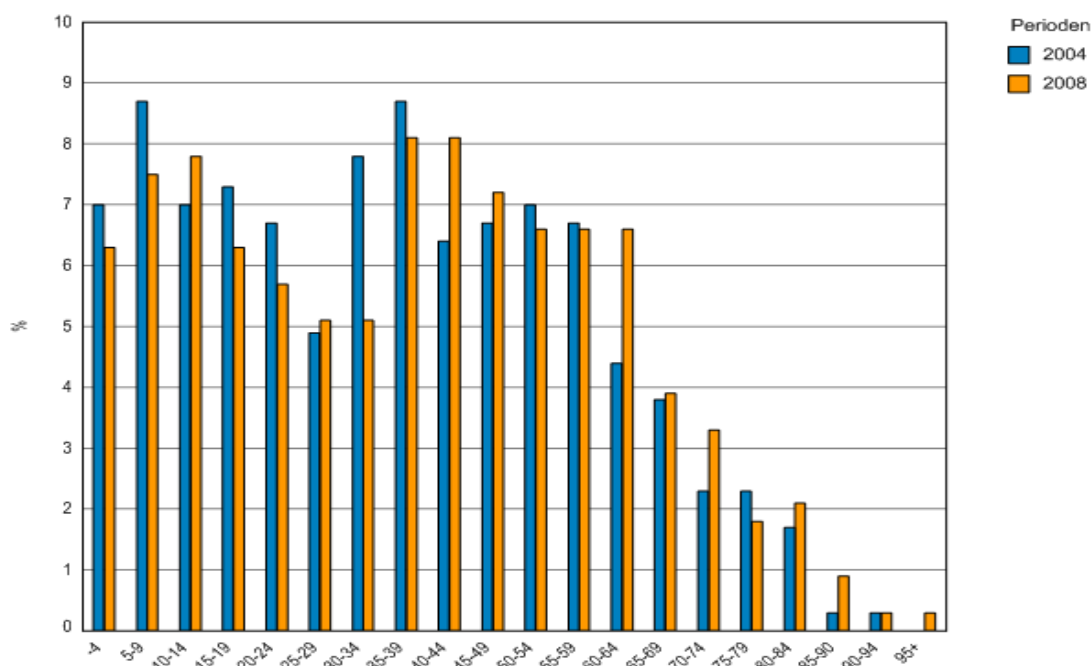
Tabel 2 Huishoudens

2008	Genderen	Gemeente Aalburg
Gemiddeld aantal personen per huishouden	2,72	2,84
Huishoudens totaal	605	4365
Huishoudens alleenstaand	22,3%	20%
Huishoudens zonder kinderen	30,6%	31,3%
Huishoudens met kinderen en eenoudergezinnen	47,1%	48,7%

Bron: CBS (Sociale Atlas Brabant)

In onderstaande grafiek is af te lezen dat de groep tussen 15 en 35 jaar sterk afneemt in 2008 ten opzicht van 2004. Vanaf 40 jaar is er een groei te zien.

Grafiek 1 Leeftijdsopbouw Genderen, 2004 en 2008 in %

Bron: CBS (Sociale Atlas Brabant)

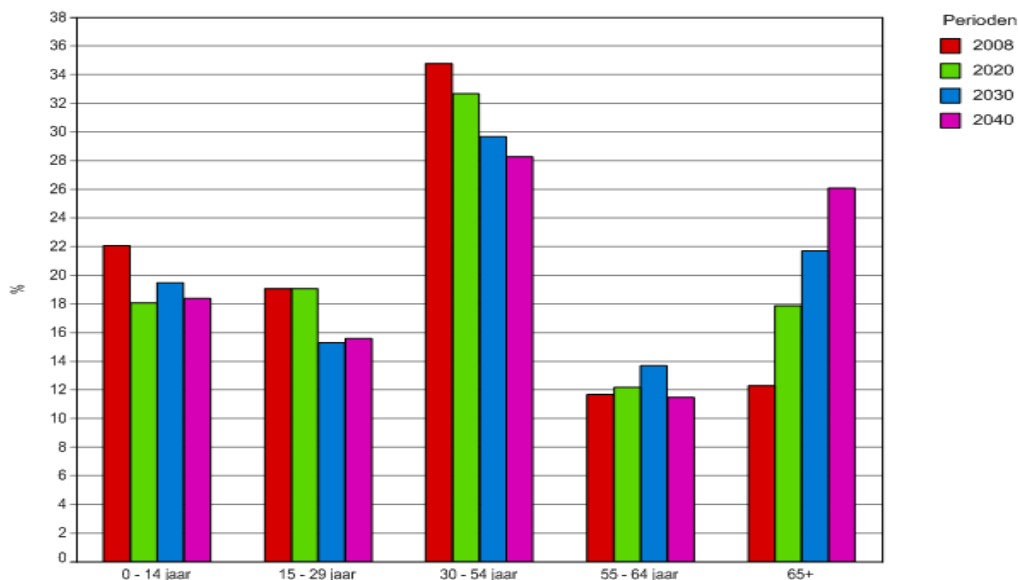
Tabel 3 Bevolking Genderen naar leeftijdscategorie

	2009	Gemeente Aalburg
tot en met 4 jaar	97	798
5-9 jaar	124	951
10-14 jaar	140	975
15-19 jaar	100	893
20-24 jaar	104	756
25-29 jaar	97	733
30-34 jaar	81	671
35-39 jaar	145	953
40-44 jaar	147	1059
45-49 jaar	112	846
50-54 jaar	115	790
55-59 jaar	113	794
60-64 jaar	115	725
65-69 jaar	78	469
70-74 jaar	60	397
75-79 jaar	31	317
80-84 jaar	36	241
85-89 jaar	19	138
90-94 jaar	5	35
95+ jaar	0	12
Totaal	1719	12553

Bron: GBA, gemeente Aalburg: peildatum 15 januari 2009

Uit prognose cijfers van de provincie Noord-Brabant valt af te lezen dat het aantal ouderen in de gemeente Aalburg sterk zal toenemen. Dit geldt voor meer dorpen in heel Brabant.

Grafiek 2 Prognose bevolking gemeente Aalburg naar leeftijdscategorie in 2008, 2020, 2030, 2040 in %

Bron: Provincie Noord-Brabant (bewerking Sociale Atlas Brabant)

3.2. Verenigingsleven

In Genderen zijn verschillende verenigingen actief.

Tabel 4 Overzicht verenigingen

Categorie	Naam vereniging
Sport	Stichting Zwembad Veldzicht Biljartvereniging De Kromme Keu Genderen Christelijke Gymnastiekvereniging Ontspanning en Vriendschap door Sport Koninklijke Watersportvereniging Genderen '75 Tennisclub LTC Aalburg Hengelsportvereniging De Bergse Maas Scherpschuttersvereniging De Zwaan Sjoelclub
Cultuur en recreatie	Muziekvereniging en Drumband Excelsior Genderen Oranjevereniging Juliana Genderen CGZV Hallelujah Kinderkoor De Fontein
Educatie en bewustwording	
Natuurbescherming en natuurverenigingen	
Jeugd en jongeren	Jeugdcentrale Gereformeerde Kerk Nederlands Hervormde Kindernevendienst en Nederlands Hervormde Jeugdclubs
Ouderen	Ouderenvereniging De Gouden Jaren

Categorie	Naam vereniging
Gehandicapten	
Religie en levens- beschouwing	Gereformeerde Kerk Genderen Hervormde Gemeente Genderen
Buurt- en wijkorganisaties	Dorpsraad Genderen Stichting Verenigingsgebouw Genderen
Overig	Vrouwenbeweging Esther Vrouwenvereniging CVB

3.3 Meningen van inwoners

3.3.1 Enquête

Om de betrokkenheid van de inwoners van Genderen bij hun dorp in beeld te krijgen zijn in de enquête een aantal vragen gesteld die hiervoor een indicatie geven.

61% van de respondenten geeft aan zich in te zetten om de sfeer in het dorp te verbeteren, 16% geeft aan dat wel te willen doen. Echter 23% zegt dit niet te willen doen.

Verreweg het grootste deel van de mensen zegt dat zaken in het dorp hen bezighoudt.

38% van de mensen geeft aan vrijwilligerswerk te doen.

15% van de respondenten heeft de afgelopen 12 maanden mantelzorg gegeven.

Onderwerp	Categorieën	Percentage
Sfeer verbeteren	Ja, doe ik al	61%
	Zou ik willen doen	16%
	Wil ik niet	23%
Houden zaken in het dorp u bezig?	Ja, in sterke mate	19%
	Ja, enigszins	69%
	Nee	12%
Voelt zich thuis in dorp	Ja, in sterke mate	60%
	Ja, enigszins	38%
	Nee	2%
Kan terecht bij mensen uit buurt voor hulp	Ja, in sterke mate	55%
	Ja, enigszins	44%
	Nee	1%
Vrijwilligerswerk in Genderen	Ja	38%
	Nee	62%
Mantelzorg gegeven	Ja	15%
	Nee	85%

3.3.2 Discussiebijeenkomsten

Voorzieningen voor jeugd en jongeren

In de enquête is door veel inwoners aangegeven dat jongeren overlast veroorzaken in Genderen. Dit was aanleiding om het als discussiepunt tijdens de bewonersavonden in te brengen. Voor jongeren is er weinig te doen in Genderen. Dit resulteert in zogenaamde 'hangjongeren'.

Tijdens de discussiebijeenkomsten en bijeenkomsten van de klankbordgroep zijn mogelijke oplossingen besproken.

- Creëren van meer voorzieningen zoals een jeugdsoos en het organiseren van activiteiten voor/door jongeren.
- Meer controle, variërend van sociale controle tot cameratoezicht. De klankbordgroep - waaronder de vertegenwoordiger van de politie - is van mening dat klachten uiteraard serieus moeten worden genomen maar dat het probleem vooralsnog niet overdreven moet worden. Er komen betrekkelijk weinig klachten van omwonenden binnen aldus de vertegenwoordiger van de politie. Dit werd niet door iedereen onderschreven tijdens de 2^e discussiebijeenkomst. Volgens sommige aanwezigen wordt er wel geklaagd maar niet geluisterd.
- Verplaatsen 'hanglek' naar een meer afgelegen locatie. Dit brengt volgens politie, gemeente en klankbordgroep echter weer andere problemen met zich mee omdat er dan helemaal geen sociale controle meer plaatsvindt. Ook hierover waren de meningen tijdens de 2^e discussiebijeenkomst verdeeld.

Marktplein en muziektent

Tijdens de discussiebijeenkomsten werd het idee geopperd om ter plekke van de hoek van de Oegemastraat en de Hoefstraat een 'marktpleintje' met een muziektent te creëren, waar uitvoeringen en optredens van onder meer de Genderense muziekverenigingen kunnen plaatsvinden. Gezien de hoge score op het prioriteitenlijstje (gedeelde 2^e plaats) vonden aanwezigen op de 2^e discussiebijeenkomst dit een heel goed idee.

Website

Tijdens de 1^e discussiebijeenkomst werd door een initiatiefnemer uit het dorp het initiatief voor het creëren van een website voor en door Genderen geopperd. De website zou Genderen kunnen promoten en informatie van aanwezige verenigingen en organisaties kunnen bundelen.

4 Wonen en woonomgeving

4.1 Voorraad woningen

Tabel 5 Voorraad woningen Genderen, 2004, 2005, 2006, 2007 en 2008

	Voorraad huursector	Voorraad koopsector	Totale woningvoorraad
2004	144	429	573
2005	141	431	572
2006	141	433	574
2007	141	438	579
2008*	139	440	579

Bron: ABF Research - SYSWOV (Sociale Atlas Brabant)

* 2008: voorlopige cijfers

Genderen heeft 63 sociale huurwoningen, deze worden verhuurd door woning-Stichting Woonlinie.

Tabel 6 Sociale huurwoningen in Genderen

Type huurwoning Genderen	Betaalbaar (tot € 499,--)	Duur (> € 535,--)	Totaal
Sociale huurwoning: eengezinswoningen	36	1	37
Sociale huurwoning: maisonnettes	0	0	0
Sociale huurwoning: appartementen zonder lift	6	0	6
Sociale huurwoning: semi-bungalows		0	0
Sociale huurwoning: seniorenwoningen	16	4	20
Totaal sociale huurwoningen	58	5	63

Bron: Woonlinie

4.2 Woningbehoefte

Tabel 7 Bouwplannen

	2005-2010		2011-2015	
	Absoluut aantal	Aandeel gemeente	Absoluut aantal	Aandeel gemeente
Wijk en Aalburg	443	66%	221	69%
Veen	102	15%	60	19%
Genderen	74	11%	6	2%
Eethen	21	3%	10	3%
Genderen	20	3%	20	6%
Drongelen	4	1%	1	0%
Babyloniënbroek	8	1%	0	0%
Gemeente Aalburg	672	100%	318	100%

Bron: website gemeente Aalburg

Tabel 8 Naar wat voor soort woning wilt u verhuizen? (meerdere antwoorden mogelijk)

	%	N
Starterswoning	12	16
(Grondgebonden) seniorenwoning	23	33
In- of bijwoning	1	2
Verzorgings- of verpleeghuis	5	7
Appartement	13	19
Eengezinswoning	15	21
Geen voorkeur	11	16
Anders	22	31

Bron: enquête

4.3 Meningen van inwoners

4.3.1 Enquête

Ruim 40% van de respondenten woont langer dan 20 jaar in het dorp. Totaal woont ruim 65% langer dan 10 jaar in Genderen.

Het grootste deel (70%) geeft aan niet te willen verhuizen. Bijna een kwart geeft aan misschien te willen verhuizen. Van de groep die aangeeft (misschien) te willen verhuizen wil ruim de helft binnen Genderen een andere woning betrekken, ruim een kwart wil in een andere gemeente gaan wonen.

58% van de respondenten geeft aan trots op het dorp te zijn.

Onderwerp	Categorieën	Percentage
Aantal jaren woonachtig in Genderen	0-5 jaar	20%
	6-10 jaar	13%
	11-20 jaar	23%
	> 20 jaar	43%
Verhuisgeneigdheid	Nee	70%
	Misschien	23%
	Ja	7%
Wil verhuizen naar (N=194)	Binnen Genderen	56%
	Dorp in gemeente Aalburg	17%
	Andere gemeente	26%
Trots op het dorp	Ja	58%
	Nee	3%
	Neutraal	39%

4.3.1 Discussiebijeenkomsten

De resultaten van de enquête en de 1^e discussiebijeenkomst doen vermoeden dat in Genderen behoefte is aan met name senioren- en starterswoningen. De klankbordgroep constateert dat een tekort aan starterswoningen het proces van vergrijzing en ontgroening in Genderen kan versterken. Het woningbouwprogramma voor de korte termijn voorziet tot 2015 slechts in 4 geplande nieuwbouwwoningen. Dit komt doordat het grootste deel van het woningbouwprogramma tot 2015 (74 woningen) al gerealiseerd is. Toch vrezen de bewoners van Genderen een teruggang van het aantal inwoners en met name jonge starters. Omdat een gestage achteruitgang van het voorzieningenniveau in dit verband wordt gevreesd, kreeg dit onderdeel een hoge prioriteit (gedeelde 2^e plaats).

Enkele opmerkingen die opgetekend zijn tijdens de discussiebijeenkomsten:

Alle aandacht voor Eethen waar geen voorzieningen zijn.

Er moet meer gebouwd worden.

Nadruk op starterswoningen.

Dorp wel groen houden, eerder uit- dan inbreiding.

Starters- en seniorenwoningen achter Sustereshof buiten het dorp.

5 Natuur en cultuur

Genderen is gelegen op de noordoever van de Bergsche Maas, in het Land van Heusden en Altena. Kenmerkend in het dorpsbeeld zijn de monumentale boerderijen, slingerende straten en het vele groen. Genderen heeft een kleine jachthaven.

Beeldbepalend in de omgeving zijn de polders, rivieren, dijken en waterlopen. Er bevindt zich een natuurreserveaat, genaamd 'Het Pompveld'. Ligging: In het hart van het Land van Heusden en Altena. Bereikbaar vanaf de provinciale weg Heusden-Giessen. Het gebied is niet vrij toegankelijk in verband met kwetsbaarheid. Het Pompveld is een op zichzelf staand poldertje, geheel omsloten door kades. Daarbinnen bevinden zich grienden, (populieren)bossen, weilanden en een - nog steeds functionerende! - eendenkooi.

Aan de oostzijde van Genderen ligt een waterwingebied. Verder is er nog een bos van Rijkswaerstaat, niet openbaar toegankelijk. In de Heesbeense en Genderse uiterwaarden ligt een Vogelbeschermingsgebied.

5.1 Cultuurhistorie

Monumenten in Genderen, volgens monumentenlijst:

- Kerkstraat 29: onderbouw van de toren
- Meerhoek 22 + 22a: Boerderij
- Meerhoek 25-27: Voormalige Boerderij
- Uiterwaarden en Hoek Doeverensestraat/Bergse Maas: Amerikaanse windmolen

Verder wordt als cultuurhistorisch belangrijk gezien de 'oude bruggetjes'. Deze lopen over de niet meer bestaande Oude Wetering.

De 'poëzieroute' is een wandel-, fiets- of autoroute langs allerlei gedichten. In Genderen staat één gedicht bij café 't Zwaantje. De route loopt door meerdere kernen in de gemeente Aalburg en Woudrichem.

5.2 Meningen van inwoners

5.2.1 Enquête

Ruim de helft van de respondenten geeft aan dat ze buitengebied gebruiken voor recreatie. Als belangrijkste functie van het buitengebied wordt 'natuur' genoemd (44%), gevolgd door 'landbouw' 33%. Recreatie wordt door 15% gezien als belangrijkste functie.

Gevraagd naar de gewenste ontwikkeling van de verschillende functies vindt 53% dat de functie natuur uitgebreid moet worden en bijna de helft voor het uitbreiden van recreatiemogelijkheden.

Onderwerp	Categorieën	Percentage
Functie buitengebied	Ik woon er	12%
	Ik werk er	13%
	Ik recreër er	54%
	Ik maak er geen gebruik van	32%
Belangrijkste functie buitengebied	Landbouw	33%
	Natuur	44%
	Waterberging	1%
	Wonen	4%
	Recreatie	15%
	Anders	2%
Gewenste ontwikkeling landbouw (N=592)	Uitbreiden	6%
	Handhaven	76%
	Beperken	7%
	Weet niet	10%
Gewenste ontwikkeling natuur (N=594)	Uitbreiden	53%
	Handhaven	36%
	Beperken	4%
	Weet niet	7%
Gewenste ontwikkeling water (N=580)	Uitbreiden	9%
	Handhaven	53%
	Beperken	17%
	Weet niet	21%
Gewenste ontwikkeling wonen (N=590)	Uitbreiden	18%
	Handhaven	35%
	Beperken	40%
	Weet niet	7%
Gewenste ontwikkeling recreatie (N=595)	Uitbreiden	49%
	Handhaven	27%
	Beperken	14%
	Weet niet	11%

5.2.2 Discussiebijeenkomsten

Tijdens de discussiebijeenkomsten is door de aanwezige inwoners aangegeven dat ontwikkeling van recreatie in met name het buitengebied een hoge prioriteit krijgt (4^e plaats). Veel kansen worden gezien in de versterking van de recreatiemogelijkheden in en rond Genderen. Met name het creëren van fiets- en wandelroutes en het benadrukken van cultuurhistorische elementen verdient aandacht.

Tijdens de discussiebijeenkomsten zijn door de verschillende groepen een aantal mogelijkheden genoemd zoals:

- *Route windmotor in Uiterwaarden doortrekken naar de Doeverensestraat.*
- *Route Molen-Tol Drongelen.*
- *Picknickplaats bij Witte Brug.*
- *Mogelijke openstelling waterwingebied voor wandelen.*
- *Haventje aantrekkelijker maken.*

- *Route Windmotor doortrekken naar fietspad Drongelen/Tol.*
- *Opknappen en accentueren oude bruggetjes in dorp; cultureel erfgoed versterken.*
- *Waterweggetjes onder oude bruggetjes terugbrengen.*
- *Fietspad Meerstraat-Kromme Nol.*
- *Rekening houden met boeren, problemen bij koeien wanneer die hondenpoep eten (Neospora).*
- *Betrekken 'Historische Kring' bij aanpak.*

Zwembad

Inwoners van Genderen zijn niet blij met het besluit van de gemeente om het Genderense zwembad te sluiten, maar dit besluit lijkt onomkeerbaar. Een alternatief voor het zwembad zou kunnen zijn zwemgelegenheid bij de Bergse Maas aan de inham bij de haven te maken.

6 Voorzieningen

6.1 Winkels/horeca/zakelijke dienstverlening

Hieronder volgt een inventarisatie van aanwezig voorzieningen.

6.1.1 Winkels

Supermarkt

Verder zijn er een bakker, een kaaswinkel, een groentewinkel, winkel voor fotografie, opticien en elektronica winkel en een winkel met huishoud- en cadeau-artikelen.

6.1.2 Dienstverlening

Vestiging Rabobank

TNT Post Servicepunt

Pinautomaat; onzeker is of de pinautomaat gehandhaafd blijft

6.1.3 Horeca

Café

Cafetaria/eetcafé

6.2 Onderwijs, openbare voorzieningen en sport

6.2.1 Onderwijs

De Christelijke basisschool Het Fundament is de enige basisschool in Genderen. De school wordt ook bezocht door kinderen uit Eethen en Drongelen en Wijk en Aalburg. De school wordt bezocht door ± 200 leerlingen. Dit aantal is redelijk stabiel.

Aantal leerlingen, teldatum 1 oktober:

2008: 203

2007: 195

2006: 202

2005: 216

2004: 212

Leerlingen per klas, schooljaar 2008/2009:

instroomgroep: 14

groep 1: 28

groep 2: 27

groep 3: 20

groep 4: 29

groep 5: 31

groep 6: 20

groep 7: 27

groep 8: 21

6.2.2 Bibliotheek

Het schooljaar 2008-2009 is het laatste jaar van de Bibliobusvoorziening in de gemeente Aalburg. De halteplaats van de Bibliobus in Genderen is bij de Basisschool Het Fundament, op donderdag 10.30-12.00 uur. Het adviesrapport *Alternatief voor de bibliobusvoorziening in gemeente Aalburg* (mei 2008) stelt dat uit onderzoeken is gebleken dat in Genderen als alternatief voor de bibliobusvoorziening een servicepunt voldoende draagvlak heeft. Om dit te toetsen is in de enquête van het dorpsontwikkelingsplan gevraagd aan inwoners of ze gebruik van zo'n servicepunt zouden maken. Daaruit blijkt dat 15% hiervan gebruik zou maken en 29% misschien.

Het bepalen van de juiste locatie is wat lastiger. Voor het optimaal bedienen van de schooljeugd is het dorpshuis de eerst keus. Schooljeugd gymt daar al en kan dan de gym combineren met een bezoek aan het servicepunt voor het lenen van boeken.

Voor het dorp is een servicepunt in het WoZoCo ook heel geschikt. Zeker gezien het feit dat daar een nieuwe wijk gebouwd gaat worden.

Het is wel belangrijk dat in het servicepunt nog andere activiteiten plaatsvinden dan alleen boeken uitleenen. (Bron: Advies Alternatief bibliobusvoorziening in gemeente Aalburg, mei 2008, Bibliotheek Altena.)

De huidige bibliobusvoorziening is alleen voor leerlingen van de basisschool.

Alle leerlingen zijn ingeschreven.

Er zijn 45 mensen uit Genderen die in de bibliotheek van Waalwijk lenen.

Het Willem van Oranje College (met vestigingen in Waalwijk en Wijk en Aalburg) heeft 58 leerlingen uit Genderen met een bibliotheekpas in Waalwijk. Met deze pas kunnen ze ook gebruik maken van de bibliotheken van Altena. (Bron: Bibliotheek Altena, maart 2009.)

6.2.3 Peuterspeelzaal/Buitenschoolse Opvang/kinderopvang

Kinderopvang:

Kindercentrum Camelot

Tabel 9 Aantal kinderen kinderopvang en BSO, Kindercentrum Camelot

	2005	2006	2007	2008	2009
Koningskinderen 0-2 jaar	19	19	21	28	39
Koningshoed 2-4 jaar	11	17	25	21	28
Koning Arthur 4-12 jaar (BSO)	14	18	19	32	43
Koningsvlinder 3+				7	16

* Data per januari

* Groep Koningsvlinder is gestart in 2008

Kinderen komen niet alleen uit Genderen maar uit de regio Aalburg en daarbuiten; Babyioniënbroek, Wijk en Aalburg, Veen, Drongelen, Genderen, Genderen, Eethen, Heusden, Andel, Dussen, Almkerk.

Peuterspeelzaal

Peuterspeelzaal De Snatertjes

De peuterspeelzaal maakt gebruik van een zaal in het dorps huis. Er is in principe plaats voor 32 kinderen.

Tabel 10 Aantal kinderen De Snatertjes

Jaar	Aantal kinderen
2004	33
2005	33
2006	33
2007	33
2008	32
2009 (februari)	27

Er is op dit moment geen wachtlijst.

6.2.4 Dorpshuis

Gemeenschapshuis: Stichting Verenigingsgebouw Genderen.

Het Dorpshuis heeft twee zalen. In het Dorpshuis vinden activiteiten plaats die door verschillende verenigingen uit Genderen georganiseerd worden. Er worden geen 'losse' activiteiten vanuit het gemeenschapshuis zelf georganiseerd.

Tabel 11 Overzicht activiteiten Dorpshuis

Vereniging/organisatie	Dag	Tijd
Basisschool (gymles)	dinsdag	8.30-15.00 uur
	donderdag	8.30-15.00 uur
Muziekvereniging drumband	maandag	19.30-21.30 uur
Muziekvereniging fanfare	donderdag	19.00-22.00 uur
Gymnastiekvereniging	maandag	19.30-20.30 uur
	dinsdag	15.30-17.30 uur
	donderdag	18.00-22.00 uur
Zangvereniging	dinsdag	20.00-22.00 uur
Peuterspeelzaal	dinsdag	8.30-15.30 uur
	donderdag	8.30-15.30 uur
Kledingruilbeurs	woensdag	11.00-17.30 uur
Ouderenvereniging	maandag	14.00-17.00 uur
Bewegen voor ouderen	woensdag	10.45-11.45 uur
Yoga	woensdag	19.30-20.30 uur
Eetproject	laatste woensdag van de maand	17.00-20.00 uur

* Kledingbeurs niet in december, januari en februari.

6.2.5 Sportvoorzieningen

In het gemeenschapshuis is een gymzaal.

Verder heeft Genderen een zwembad 'Veldzicht', zijn er tennisbanen en is er een natuurijsbaan.

6.2.6 Medische voorzieningen

Huisartsenpraktijk
WoonZorgComplex
Fysiotherapeut

Tabel 12 Overzicht Wonen en zorg

Woonzorgzone	Bron: woningen/ woonvoorziening	Doelgroep in aantal wooneenheden	Woon- vorm
Steunpunt Kelderstraat	Stichting prisma	12 VG (verstandelijke beperking)	Kleinschalig in de wijk
Ruiterhof	Woonlinie	21 (ouderen)	woonzorg- complex
Seniorenwoningen	Meander	33 (ouderen)	

Bron: Actualisatie wonen, zorg en welzijn in het Land van Heusden & Altena, SOAB, juni 2008, bijlage 1.

6.2.7 Openbare speelvoorzieningen

In de Van der Beekstraat is een speelvoorziening aanwezig (Bron:Nota Speelvoorzieningenbeleid gemeente Aalburg, 2005), verder zijn er een skatebaan, een basketbalveldje en een speelveld/trapveldje.

6.2.8. Divers

Klusjesdienst

Voor ouderen en gehandicapten is een klusjesman actief in de gemeente.

Ouderenpanel

De gemeente heeft een ouderenpanel dat is samengesteld uit ouderen uit alle kernen. Dit panel komt een aantal maal per jaar bijeen.

Maaltijdvoorziening

In alle kernen van de gemeente worden bij ouderen dagelijks maaltijden bezorgd die bereid zijn in zorgcentrum Wijkestein.

Meer Bewegen voor Ouderen

In Genderen zijn er twee MBvO-groepen actief. Er bestaat een zogenaamde zitgroep, die één keer per week in het WoZoCo gymt. Daarnaast is er nog een groep die in de gemeentelijke gymzaal bij het dorps huis gymt.

6.3 Meningen van inwoners

6.3.1 Enquête

Voor de dagelijkse boodschappen gaat 63% van de respondenten naar de winkels in Genderen. 24% gaat naar Wijk en aalburg. De huisarts wordt door bijna de helft van de mensen in Genderen bezocht. 72% maakt gebruik van de bank in Genderen.

37% is lid van een of meerdere (sport) verenigingen in Genderen, 34% is lid van een of meerdere verenigingen buiten Genderen.

Een mogelijk alternatief voor de bibliotheekvoorziening is een Servicepunt. 15% van de respondenten zegt gebruik te zullen gaan maken van dit Servicepunt, 29% zegt misschien en de helft zegt geen gebruik te zullen gaan maken van dit Servicepunt. Als meest geschikte locatie voor het Servicepunt worden genoemd het Woonzorgcomplex (36%) en het dorps huis (35%).

17% geeft aan behoefte te hebben aan inloopactiviteiten in het dorps huis, 47% geeft aan hieraan geen behoefte te hebben, 36% weet dit niet.

Van de mensen die lid zijn van een vereniging buiten Genderen, ervaart 9% de reistijd als een probleem.

21% van de mensen vindt de afstand en/of reistijd tot bepaalde voorzieningen een probleem. Door deze groep wordt de afstand tot winkels voor niet-dagelijkse boodschappen het meest genoemd, daarna volgen apotheker en tandarts.

Onderwerp	Categorieën	Percentage
Dagelijkse boodschappen	Genderen	63%
	Wijk en Aalburg	24%
	Waalwijk	4%
	Elders	6%
	maak geen gebruik van	3%
Voorzieningen in Genderen	Huisarts	49%
	Fysiotherapeut	32%
	Kinderopvang	7%
	Peuterspeelzaal	9%
	Bank	72%
	Postagentschap	61%
	Winkels niet dagelijkse boodschappen	10%
Lid (sport) verenigingen in Genderen	Ja	37%
	Nee	63%
Lid (sport) verenigingen buiten Genderen	Ja	34%
	Nee	66%
Gebruik gaan maken Servicepunt bibliotheek	Ja	(93) 15%
	Misschien	(176) 29%
	Nee	(304) 50%
	Weet niet	(38) 6%
Plaats Servicepunt (N=323)	Dorps huis	35%
	School	9%
	Woonzorgcomplex	36%
	Weet niet	19%
Behoeftte aan inloopactiviteiten dorps huis	Ja	17%
	Nee	47%
	Weet niet	36%

Onderwerp	Categorieën	Percentage
Problemen met reistijd tot vereniging buiten Genderen (N=220)	Ja	9%
	Nee	91%
Problemen met reistijd tot voorziening	Huisarts	4%
	Tandarts	5%
	Apotheker	6%
	Fysiotherapeut	2%
	Consultatiebureau	1%
	Kinderopvang/peuterspeelzaal	0%
	Bibliotheekvoorziening	4%
	Bank	4%
	Postagentschap	4%
	Winkels niet dagelijkse boodschappen	12%
	Reistijd geen probleem	80%

6.3.2 Discussiebijeenkomsten

Algemeen

Voorlopig is het voorzieningenniveau van Genderen nog redelijk op peil. Gevreesd wordt wel voor teruggang, met name bank, postagentschap en supermarkt.

De klankbordgroep ziet op dit moment geen aanleiding/mogelijkheden voor concrete actiepunten om winkels en voorzieningen te versterken. De meeste aanwezige inwoners onderschrijven dit.

Overige opmerkingen:

Teruggang is te wijten aan stilstand woningbouw. Er is gebrek aan starterswoningen.

Parkeervoorziening bij supermarkt zou verbeterd kunnen worden.

Situatie skatebaan, hangplek wordt toch als problematisch ervaren.

Dorpshuis

Hoewel uit de enquête niet blijkt dat er veel behoefte is aan inloopactiviteiten in het dorpshuis waren aanwezig op de discussiebijeenkomsten van mening dat het dorpshuis voor verbetering in aanmerking komt; kwalitatief, maar vooral functioneel. Dit wordt voor de leefbaarheid in het dorp heel belangrijk gevonden. De gedachten gaan daarbij uit naar een vernieuwd multifunctioneel dorpscentrum.

Genoemde functies:

- huidige functies
- feestzaal
- steunpunt bieb
- barruimte
- inloopactiviteiten
- jeugdhonk
- eetproject senioren

Opmerkingen

Synarchis heeft alleen met bestuur gesproken maar niet getoetst aan wensen van de bevolking.

Suggestie om multifunctionele accommodatie gecombineerd met starterswoningen te maken.

Bibliotheek

Er wordt momenteel een haalbaarheidsonderzoek voor het creëren van zogenaamde steunpunten bibliotheek uitgevoerd. Voor wat betreft Genderen is de vraag of hiervoor voldoende draagvlak is en zo ja: welke locatie zich eventueel het best leent voor een eventueel steunpunt. Mogelijkheden zijn de WoZoCo en het dorps huis. Uit de enquête bleek dat slechts 15% aangeeft van een dergelijk servicepunt gebruik te gaan maken en dat de voorkeur van Genderen ongeveer gelijkelijk verdeeld is over de twee locaties. Tijdens de 1^e discussiebijeenkomst ging de voorkeur overduidelijk uit naar het dorps huis.

7 Verkeer en bereikbaarheid

7.1 Openbaar vervoer

Naast de lijndienst van Veolia is er de Buurtbusvereniging Land van Heusden en Altena-Waalwijk, afdeling Babyloniënbroek. Ook kan gebruik gemaakt worden van de deeltaxi (Thur Taxi Genderen BV).

Er rijden twee lijndiensten van Veolia.

Lijn 167 richting Wijk en Aalburg.

Route: Dussen, Genderen, Eethen, Genderen, Wijk en Aalburg. Deze rijdt alleen van maandag t/m vrijdag om 07.36 uur.

Lijn 267: Waalwijk-Hank en vice versa.(Buurtbus)

Route: Waalwijk, Wijk en Aalburg, Genderen, Eethen, Genderen, Dussen, Almkerk, Hank. Maandag t/m zaterdag, één keer per uur, rijdt niet op zondag en niet in avonduren.

Richting Hank:

maandag-vrijdag	eerste bus: 7.49	laatste bus: 18.45
zaterdag	eerste bus: 9.48	laatste bus: 17.48

Richting Waalwijk:

maandag-vrijdag:	eerste bus: 7.08	laatste bus: 18.38
zaterdag	eerste bus: 11.38	laatste bus: 18.38

Op zondag en in de avonduren rijden er geen bussen.

7.2 Verkeersongevallen

In 2007 hebben er 3 verkeersongevallen in Genderen plaatsgevonden. Deze hebben allemaal te maken met aansluitingen op de Provinciale weg. De aanpassing van de Provinciale weg met rotondes is reeds afgerond. Naar verwachting zal het aantal verkeersongevallen in Genderen dan nog verder teruglopen.

Tabel 13 Verkeersongevallen

	2004	2005	2006	2007	2008
Verkeersongevallen VOR staten	11	13	7	3	5
Gewonden in het verkeer	2	4	2	3	0
Doden in het verkeer	0	2	0	0	0

Bron: Criminaliteits- en veiligheidsbeeld (lokaal CVB), gebiedsgebonden team Altena, regiopolitie Midden en West Brabant. Wijkscan Team Altena 2005-2008.

7.3 Verkeersintensiteit

Tabel 14 Verkeerstellingen, in %

	Weteringshof nabij nr. 1 10 t/m 16 juli 2008	Nieuwe Steeg nabij nr. 20 2 t/m 8 september 2008	Genderense- dijk nabij nr. 5 20 t/m 26 augustus 2008	Rondendans nabij nr. 12 24 t/m 30 mei 2007	Hoofdstraat nabij nr. 47 14 t/m 20 mei 2007
	%	%	%	%	%
Zondag	11	7	15	7	8
Maandag	15	20	15	8	16
Dinsdag	13	17	15	15	15
Woensdag	11	14	16	19	16
Donderdag	13	11	15	17	9
Vrijdag	15	11	12	16	17
Zaterdag	20	17	10	16	15
Totaal	100	100	100	100	100
	858 voertuigen	2.020 voertuigen	10.659 voertuigen	4.262 voertuigen	12.935 voertuigen
Werkdagen	69	74	74	77	76
Weekenddagen	31	26	26	23	24

Tabel 15 Type voertuig per etmaal

Type voertuig per etmaal	Weteringshof nabij nr. 1 10 t/m 16 juli 2008	Nieuwe Steeg nabij nr. 20 2 t/m 8 september 2008	Genderense- dijk nabij nr. 5 20 t/m 26 augustus 2008	Rondendans nabij nr. 12 24 t/m 30 mei 2007	Hoofdstraat nabij nr. 47 14 t/m 20 mei 2007
	%	%	%	%	%
Auto's	49	56	81	49	71
Fietsen	46	33	10	42	19
Vrachtwagens (inclusief bussen, rest)	5	11	9	9	10

7.4 Meningen van inwoners

7.4.1 Enquête

Er zijn maar weinig mensen die regelmatig gebruik maken van het openbaar vervoer, de meeste inwoners van Genderen beschikken over eigen vervoer. Toch geeft een kwart van de respondenten aan problemen te ondervinden met het openbaar vervoer. De 3 belangrijkste redenen hiervoor zijn: het niet goed aansluiten van verbindingen en dat er overdag en 's avonds niet genoeg bussen rijden.

Onderwerp	Categorieën	Percentage
Gebruik openbaar vervoer	Vaak/regelmatig	5%
	Soms	11%
	Nooit	84%
Ervaart problemen met openbaar vervoer (N=603)	Ja	24%
	Nee	76%
Redenen problemen met openbaar vervoer	Vervoersverbindingen sluiten niet aan (N=77)	51%
	Bussen rijden overdag te weinig (N=67)	55%
	Bussen rijden 's avonds te weinig (N=78)	50%
	Busreizen te tijdrovend (N=64)	42%
	Opstapplaats te ver (N=24)	15%
	Anders (N=26)	16%

7.4.2 Discussiebijeenkomsten

Vrachtverkeer

In de enquête werden hier en daar klachten geuit omtrent vrachtverkeer en onveilige/onlogische verkeerssituaties. In de klankbordgroep is echter geconcludeerd dat er onlangs al veel gedaan is op het gebied van verkeer in Genderen en dat het met de aantallen vrachtwagens die door het dorp rijden wel meevalt. Uit door gemeente verrichte metingen blijkt dat het vrachtverkeer in Genderen bestemmingsverkeer is en dat Genderen geen sluiproute voor de N283 is. Aanwezige inwoners onderschrijven bovenstaande conclusies.

Openbaar vervoer

Hoewel volgens de enquête maar weinig inwoners gebruik maken van het openbaar vervoer wordt het wel als een probleem ervaren en is het het enige aspect dat in de enquête een duidelijke onvoldoende krijgt.

Klachten spitsen zich toe op:

- Halteplaatsen (zijn deels aangepast afgelopen maand)
- Route
- Dienstregeling
- Aansluiting Brabantliner, Spoorlijn Breda-Utrecht, Hank (Interliner), Heusden/Waalwijk

Opmerkingen:

Iedereen vindt het belangrijk dat het niveau van het openbaar vervoer op peil blijft.

Halte Genderensdijk is gevaarlijk.

Meer stopplaatsen (ook op Ruitershof).

Aanpassing op bezoeken ziekenhuizen.

Uitbreiding naar avonden en weekenden.

8 Werken en bedrijvigheid

8.1 Feitelijke gegevens

Tabel 16 Bedrijven en rechtspersonen in Genderen, ingeschreven Kamer van Koophandel

Sector	Aantal
Bouwnijverheid	18
Financiële instellingen	13
Gezondheids- en welzijnszorg	6
Horeca	3
Industrie	8
Landbouw, jacht en bosbouw	8
Milieudienstverlening, cultuur, recreatie en overige dienstverlening	24
Onderwijs	1
Vervoer, opslag en communicatie	3
Zakelijke dienstverlening	27
Consumentenartikelen	46
TOTAAL	157

Bron: www.2miljoen.nl : Inschrijvingen kamer van Koophandel.

Tabel 17 Bedrijfsvestigingen per gemeente

2007	Gemeente Aalburg
Grootteklasse werkzame personen <10	1002
Grootteklasse werkzame personen 10-50	48
Grootteklasse werkzame personen > 50	5
TOTAAL	1055

Bron: website Kamer van Koophandel.

8.2 Meningen van inwoners

8.2.1 Enquête

Van de respondenten geeft 15% aan ondernemer in Genderen te zijn. 40% vindt dat er niet voldoende mogelijkheden zijn voor ondernemers; bijna 30% vindt dat er wel voldoende mogelijkheden zijn.

Bijna 70% vindt dat het winkelaanbod gestimuleerd moet worden.

65% vindt dat kleinschalige bedrijvigheid gestimuleerd moet worden. Negatiever staat men tegenover het stimuleren van grootschalige bedrijvigheid, ruim 60% is hier tegen.

65% vindt dat er meer vestigingsmogelijkheden voor startende ondernemers moet komen.

Over stimulering van bedrijvigheid in het buitengebied is men meer verdeeld, 44% is tegen, bijna 30% is voor en ruim een kwart staat hier neutraal tegenover.

Onderwerp	Categorieën	Percentage
Ondernemer in Genderen	Ja	15%
	Nee	85%
Voldoende mogelijkheden voor ondernemers	Ja	28%
	Neutraal	32%
	Nee	40%
Winkelaanbod stimuleren (N=542)	Ja	68%
	Neutraal	21%
	Nee	10%
Kleinschalige bedrijvigheid stimuleren (N=511)	Ja	65%
	Neutraal	28%
	Nee	7%
Grootschalige bedrijvigheid stimuleren (N=482)	Ja	10%
	Neutraal	28%
	Nee	63%
Vestigingsmogelijkheden voor startende ondernemingen stimuleren (N=506)	Ja	65%
	Neutraal	27%
	Nee	8%
Bedrijvigheid in buitengebied stimuleren (N=585)	Ja	29%
	Neutraal	27%
	Nee	44%

8.2.2 Discussiebijeenkomsten

Uit de enquête blijkt dat maar liefst 41% van de respondenten vindt dat er te weinig mogelijkheden voor ondernemers zijn. Tijdens de 1e discussiebijeenkomst hebben de aanwezige ondernemers zich over dit vraagstuk gebogen.

Geconstateerd is dat veel startende ondernemers in Genderen een éénmanszaak starten vanuit huis. Dit heeft natuurlijk zijn beperkingen. Men ziet een mogelijke oplossing in het creëren van een kleinschalig bedrijventerrein en/of bedrijfsverzamelgebouw waar ondernemers terecht kunnen. Als mogelijke locatie wordt het terrein bij de nieuwe brandweergarage achter Smelt (SMB) aan de Genderensedijk genoemd. Volgens gemeente zijn er al plannen om op het terrein nabij autogarage Vos aan de Genderensedijk woningen met bedrijfsruimte te creëren. Overige genoemde mogelijkheden:

- Achter nieuwe brandweerkazerne.
- Achter Colet-Helmitih.
- Kassen die gesloopt worden aan de Doeverensestraat.
- Tussen B. Bouman en Schutskooi.

9 Relatie tussen burger en overheid

9.1 Beleid gemeente Aalburg

De gemeente Aalburg streeft een actief voorlichtingsbeleid na.

Alle officiële gemeentelijke mededelingen worden wekelijks geplaatst in Het Kontakt. Het Kontakt wordt huis aan huis verspreid. De gemeente Aalburg beschikt over een eigen website.

Burgerparticipatie

Ten behoeve van de inbreng van de burgers bij de plan- en beleidsvorming wordt gewerkt met bijvoorbeeld de opiniërende raadsvergadering, het werkbezoek, het insprekrecht en bedrijfsbezoeken. Er zijn twee typen raadsvergaderingen: een opiniërende en een besluitvormende raadsvergadering.

Een optimale communicatie over en weer krijgt gestalte via internet, interactieve planvorming, intensiveren van buurt- en wijkcontacten, contacten met dorpsraden en een zo breed mogelijke vertegenwoordiging uit de samenleving als permanente klankbordgroep. Ook dorpshuizen spelen hierbij een rol.

Het college moet bereikbaar zijn. Daarom kan er altijd een afspraak worden gemaakt met wethouders.

Bereikbaarheid, duidelijkheid, eerlijkheid, concreet en transparant zijn daarbij de kernbegrippen.

(Bron: website gemeente Aalburg)

9.2 Mening van inwoners

9.2.1 Enquête

Opvallend is dat over onderwerpen die te maken hebben met de relatie burger-gemeente de meeste respondenten een neutrale houding innemen.

Iets meer mensen zijn het eens (32%) dan oneens (28%) met de stelling dat ze als kiezer invloed hebben op wat er in de gemeente gebeurt.

Over de stelling dat B&W hun belofte waar maken zijn de meningen verdeeld; 17% is het hier mee eens, 18% oneens.

31% vindt dat de gemeente goed bestuurd wordt, 12% vindt dit niet.

Het grootste deel voelt zich serieus genomen door de gemeente (46%); 14% niet.

Meningen over de invloed op de eigen woonomgeving zijn verdeeld: 28% is het hier mee eens en 24% niet.

34% vindt dat het dorp voldoende aandacht van het gemeentebestuur krijgt; 19% vindt dit niet.

Betrokkenheid bij de dorpsraad ligt dicht bij elkaar: 24% voelt zich betrokken en 26% niet.

Onderwerp	Categorieën	Percentage
Als kiezer heb ik invloed op wat er in de gemeente gebeurt (N= 550)	(Zeer) eens	32%
	Neutraal	40%
	(Zeer) oneens	28%
Burgemeester en wethouders maken belofte waar (N=494)	(Zeer) eens	17%
	Neutraal	64%
	(Zeer) oneens	18%
De gemeente wordt goed bestuurd (N=545)	(Zeer) eens	31%
	Neutraal	58%
	(Zeer) oneens	12%
Inwoners worden door gemeente serieus genomen (N=546)	(Zeer) eens	46%
	Neutraal	40%
	(Zeer) oneens	14%
Ik heb invloed op eigen woonomgeving (N=560)	(Zeer) eens	28%
	Neutraal	47%
	(Zeer) oneens	24%
Dorp krijgt voldoende aandacht van gemeentebestuur (N=545)	(Zeer) eens	34%
	Neutraal	47%
	(Zeer) oneens	19%
Ik voel me betrokken bij de dorpsraad (N=551)	(Zeer) eens	24%
	Neutraal	49%
	(Zeer) oneens	26%

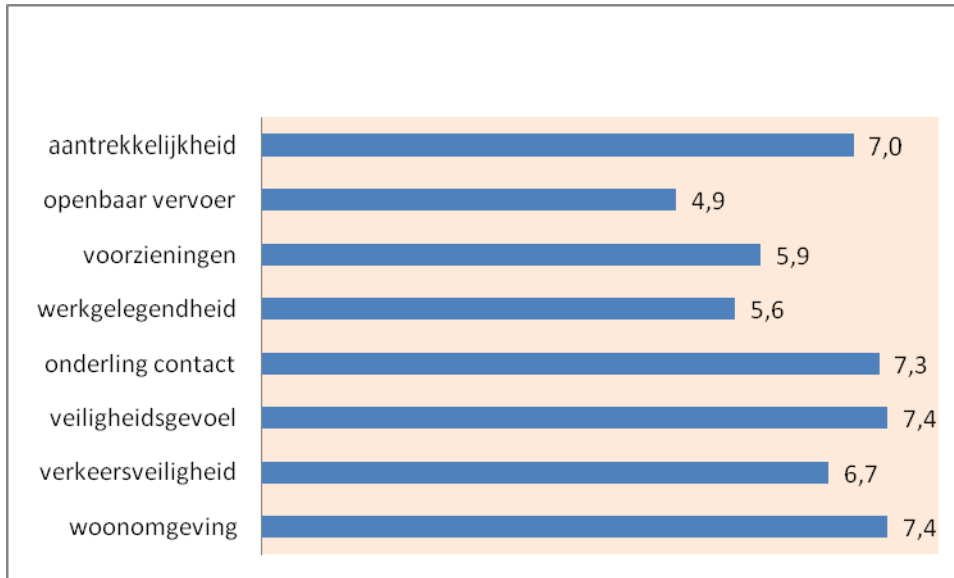
9.2.2 Discussiebijeenkomsten

De enquête gaf geen aanleiding om dit onderwerp tijdens de discussiebijeenkomsten nader te verdiepen.

10 Algemene waardering en actiepunten

10.1 Rapportcijfers Genderen en actiepunten

In de enquête hebben we de inwoners van Genderen gevraagd rapportcijfers (tussen 0 en 10) te geven op verschillende aspecten van leefbaarheid.

Hieruit blijkt met één oogopslag dat bewoners van Genderen behoorlijk tevreden zijn met de leefbaarheid van hun dorp. Men voelt zich veilig, de woonomgeving wordt hoog gewaardeerd en het onderling contact wordt ruim voldoende beoordeeld.

Het openbaar vervoer scoort als enige een echte onvoldoende. Er zijn maar weinig mensen (5%) die regelmatig gebruik maken van het openbaar vervoer, de meeste inwoners van Genderen beschikken over eigen vervoer. Een kwart geeft aan problemen te ondervinden met het openbaar vervoer. De belangrijkste redenen hiervoor zijn: het niet goed aansluiten van verbindingen en dat er overdag en 's avonds niet genoeg bussen rijden. In de klankbordgroep en tijdens de discussiebijeenkomst is hierover uitgebreid gesproken. Geconcludeerd is dat dit aspect zich moeilijk laat vertalen in actiepunten. De dienstregeling wordt bepaald door de busmaatschappij en de buurtbus wordt gerund door vrijwilligers. In het verleden hebben zowel gemeente als dorpsraad reeds actie ondernomen richting busmaatschappij VEOLIA, echter zonder resultaat. De aanbeveling is dan ook dat - wanneer de gelegenheid zich voordoet - gemeente dit opnieuw bij de busmaatschappij aan de orde stelt als de gelegenheid zich voordoet.

Net voldoende scoort het aspect werkgelegenheid met een 5,6. Tijdens de 1e discussiebijeenkomst zijn de aanwezige ondernemers bijeen gezet met de opdracht hierover van gedachten te wisselen. Uiteraard is werkgelegenheid als zodanig op gemeenteniveau moeilijk beïnvloedbaar. Wel werd geconstateerd dat in Genderen veel éénmansbedrijven starten. Volgens de ondernemers zou deze groep gebaat kunnen zijn bij een bedrijventerreintje of bedrijfsverzamelgebouw.

Hoewel het voorzieningenniveau van Genderen nog heel behoorlijk is, krijgt het toch maar net een voldoende van de bevolking. Hierop doorvragend in de klankbordgroep en op bewonersavonden bleek dat dit gevoel vooral moet worden verklaard uit de angst dat het voorzieningenniveau niet op dit peil zal kunnen blijven. De enige duurzame oplossing die bewoners voor dit mogelijke toekomstprobleem zien is het bouwen van meer woningen in Genderen. Vandaar dat wonen een hoge prioriteit heeft gekregen als actiepunten.

Voor het overige scoort Genderen heel behoorlijk in de ogen van haar bevolking. Actiepunten zijn - zoals in de inleiding reeds aangegeven - dan ook niet zozeer oplossingen voor grote knelpunten alswel kansen om Genderen aantrekkelijk(er) te houden/maken in de toekomst. Voorbeelden hiervan zijn: een betere benutting van het dorps huis door een multifunctioneel dorpscentrum te ontwikkelen; de mogelijkheid om een marktpleintje met een muziektent te creëren; de aantrekkelijkheid van het buitengebied beter benutten door wandelroutes en bijvoorbeeld een picknickplaats te maken.

Alle actiepunten die in dit hoofdstuk beschreven worden zijn tot stand gekomen op basis van de vragenlijst die in het dorp is verspreid. Op basis van de respons van de vragenlijst is een top 10 beschreven van gewenste ontwikkelingen voor het dorp. Deze top 10 is besproken in de klankbordgroep en voorgelegd aan aanwezige inwoners tijdens de twee discussiebijeenkomsten. Tijdens deze bewonersbijeenkomsten zijn de actiepunten die hieruit voortkwamen verfijnd. Ook zijn de actiepunten gerelateerd aan de feitelijke gegevens die door het PON zijn verzameld. Tenslotte is aan de bewoners tijdens de tweede bijeenkomst gevraagd om aan te geven welke acties prioriteit genieten door punten te geven. Dit alles heeft geresulteerd in het volgende overzicht van acties, waarbij de prioriteitscores van de 4 groepen bij elkaar zijn opgeteld.

Actie/Doel	Cijfer
1 Functie en gebruik dorps huis	42
2 Bestraten plein en plaatsen muziektent	38
3 Meer woningbouw met name starters- en seniorenwoningen	38
4 Recreatie en fiets- en wandelroutes	32
5 Voorzieningen jeugd en jongeren	28
6 Winkels en voorzieningen	27
7 Ondernemingsklimaat	21
8 Steunpunt bibliotheek	17
9 Zwembad	16
10 Openbaar Vervoer	16

Opvallend in deze lijst is de lage score van het zwembad dat uit Genderen gaat verdwijnen. Dit komt niet omdat de bewoners dat niet belangrijk vinden, maar ze beseffen dat dit een genomen besluit is dat toch niet meer terug valt te draaien. Het actiepunt om te onderzoeken of het mogelijk is zwemgelegenheid bij de inham van de rivier bij het jachthaventje te creëren wordt wel als belangrijk ervaren.

Ook het steunpunt bibliotheek krijgt een relatief lage urgentie. In de enquête geeft slechts 15% aan dat ze hiervan gebruik zouden maken.

Verkeerveiligheid en vrachtverkeer krijgt de laagste urgentie. Ondanks dat het wel als probleempunt uit de enquête kwam werd het door klankbordgroep en aanwezige bewoners niet als zodanig herkend. Vrachtverkeer dat door Genderen rijdt is bestemmingsverkeer en geen sluipverkeer en gemeente heeft afgelopen jaren al veel gedaan om de verkeerveiligheid te verbeteren. Klankbordgroep en aanwezige bewoners tijdens de discussiebijeenkomsten waren het er over eens dat dit actiepunt geschrapt kan worden.

10.2 Functie en gebruik dorps huis

Door de aanwezige inwoners op de tweede discussiebijeenkomst werd de hoogste prioriteit gegeven aan modernisering van het dorps huis. Het dorps huis wordt momenteel voornamelijk gebruikt door verenigingen/instellingen die de ruimtes gebruiken voor hun activiteiten (zie hoofdstuk 6). Uit de feitelijke gegevens over het gebruik van het dorps huis blijkt dat het dorps huis redelijk intensief gebruikt wordt. Er zijn momenteel geen 'inloopactiviteiten'. Aanwezige inwoners gaven aan dat hier mogelijk onbenutte kansen liggen. Volgens de enquête geeft 17% aan hieraan behoefte te hebben.

Functie en gebruik dorpshuis

Doel	Moderniseren, zowel technisch als functioneel van het dorpshuis zodat het een belangrijkere functie in het dorp krijgt.
Toelichting	Men vindt het dorpshuis dat zo'n 50 jaar oud is niet meer voldoen aan de eisen des tijds. Bovendien kan een vernieuwd dorpshuis plaats bieden aan een grotere diversiteit aan activiteiten. Momenteel wordt het dorpshuis vooral gebruikt door diverse verenigingen die van de ruimtes gebruik maken. Andere activiteiten die genoemd zijn: inloopactiviteiten, activiteiten gericht op jongeren (eventueel een jeugdthunk), maaltijdvoorziening voor senioren.
Actie	<ul style="list-style-type: none"> • Vaststellen (financiële) uitgangspunten door gemeente naar aanleiding van huidig onderzoek dat wordt uitgevoerd voor het maatschappelijk voorzieningenbeleid, waarbij wensen worden getoetst aan feitelijk gebruik et cetera. • Technisch/functioneel programma van eisen/wensen maken in samenspraak met (mogelijke) gebruikers. • Uitwerken diverse moderniseringsalternatieven variërend van aanpassing huidige bebouwing tot sloop-nieuwbouw eventueel in combinatie met appartementen. • Doorrekenen financiële consequenties. • Besluitvorming.
Wie	Gemeente en (mogelijke) gebruikers.
Wanneer	Nader te bepalen.

10.3 Bestraten plein met muziektent

Het idee om het plantsoentje op het kruispunt Hoefstraat-Oegemastraat te bestraten en ter plekke een (mobiele) muziektent te plaatsen kwam tijdens de eerste discussiebijeenkomst naar voren bij 'overige punten' en werd tijdens de tweede discussiebijeenkomst door aanwezigen omarmd en een hoge prioriteit gegeven. Tijdens het samenstellen van de enquête was dit idee nog niet bekend; we hebben derhalve niet kunnen vaststellen in hoeverre dit idee steun van de Genderense bevolking heeft.

Bestraten plein met muziektent	
Doel	Een gezellig (markt)plein creëren met een muziektent voor uitvoeringen muziekverenigingen.
Toelichting	Op het kruispunt Hoefstraat-Oegemastraat ligt momenteel een plantsoentje/grasveldje. Hier zou een bestraat marktpleintje gecreëerd kunnen worden met een muziektent. Eventueel een niet vaste muziektent, maar één die gemakkelijk op- en afbreekbaar is.
Actie	Stedenbouwkundige studie naar mogelijkheden/alternatieven. Vaststellen kosten. Besluitvorming.
Wie	Dorpsraad (trekker) en gemeente.
Wanneer	Korte-/middellange termijn.

10.4 Wonen

Afgelopen bouwperiode (vanaf 2005) zijn er 74 nieuwbouwwoningen in Genderen gerealiseerd. Voor de periode tot 2015 staan nog 6 nieuwbouwwoningen gepland. Uit de enquête blijkt dat het merendeel (56%) van de mensen die aangeeft te willen verhuizen (ja/misschien: 30%) dit binnen Genderen zou willen doen.

Volgens aanwezigen op de discussiebijeenkomsten is er vooral behoefte aan starters- en seniorenwoningen. Uit de enquête blijkt dat van de respondenten die aangeven te willen verhuizen 12% op zoek is naar een starterswoning en 23% een (grondgebonden) seniorenwoning zoekt.

De wens voor meer woningen wordt vooral ingegeven door de angst dat anders het voorzieningenniveau in gevaar komt. Daar staat tegenover dat men veel waardering heeft voor de landelijkheid, de rust en de sfeer van de kleine dorpsgemeenschap. Dit blijkt vooral uit de open vragen in de enquête.

Wonen	
Doel	Voldoende draagvlak behouden voor voorzieningen en voldoende woningen voor starters en senioren bouwen.
Toelichting	Tot 2015 staan er slechts enkele nog te bouwen woningen op het programma. Men vreest dat stagnatie in woningbouw ten koste zal gaan van het voorzieningenniveau en daarmee de leefbaarheid. Er is met name aandacht nodig voor starters en senioren op de woningmarkt.
Actie	Heroverwegen toekomstig woningbouwprogramma.
Wie	Gemeente en woningcorporatie.
Wanneer	2010-2015.

10.5 Recreatie fiets- en wandelroutes

Zowel uit de enquête als uit de discussieavonden blijkt dat Genderense inwoners een belangrijke functie aan (uitbreiding van) recreatie in en rond Genderen toekennen. Ruim de helft van de respondenten geeft aan dat ze buitengebied gebruiken voor recreatie; 53% vindt dat de functie natuur uitgebreid moet worden.

Tijdens de discussiebijeenkomsten zijn een aantal mogelijke concrete maatregelen benoemd om de recreatiemogelijkheden in en rond Genderen te verbeteren. Het creëren van zwemgelegenheid het haventje aan de Bergse Maas (10.10) zou hieraan kunnen worden gekoppeld

Recreatie-, fiets- en wandelroutes	
Doel	Recreatiemogelijkheden beter benutten door diverse doorgaande fiets- en wandelroutes binnen en buiten het dorp te creëren die “mooie plekken” verbinden. In het dorp zelf zijn een aantal oude (monumentale) bruggetjes die gerestaureerd kunnen worden. Eventueel oude waterweggetjes herstellen
Toelichting	Het buitengebied van Genderen leent zich volgens inwoners uitstekend voor recreatieve doeleinden, maar dit wordt momenteel slecht benut. Als voorbeelden zijn genoemd: <ul style="list-style-type: none">• Route windmotor in uiterwaarden doortrekken naar Doeverensestraat.• Route Molen-Tol Drongelen.• Picknickplaats bij witte brug overgang Buitenstraat naar Hoofdstraat.• Mogelijke openstelling waterwingebied voor wandelaars.• Haventje aantrekkelijker maken.• Opknappen en accentueren oude bruggetjes in dorp (cultureel erfgoed).• Wandelpad van Weteringhof naar Vroompad (nu sluiproute).
Actie	Werkgroep instellen bestaande uit gemeente, cultuurraad/historische kring, dorpsraad. Inventariseren welke maatregelen genomen kunnen worden. Kosten in kaart brengen. Besluitvorming.
Wie	Gemeente (initiatief).
Wanneer	Korte-/middellange termijn.

10.6 Voorzieningen jeugd en jongeren

In de open vraag in de enquête naar hoe de leefbaarheid van Genderen verbeterd zou kunnen worden werd veelvuldig het beleid ten aanzien van jongeren genoemd. De antwoorden liepen uiteen van het organiseren van meer activiteiten tot het verscherpen van toezicht en sociale controle. Tijdens de discussiebijeenkomsten werd dit beeld bevestigd.

Voorzieningen jeugd en jongeren	
Doel	Een beter beeld ontwikkelen waar Genderense jongeren zoal behoefte aan hebben.
Toelichting	Door veel bewoners wordt gesignaleerd dat er de nodige problemen rondom jongeren in Genderen zijn. Voor een deel kan dit worden verklaard doordat er weinig te beleven is voor jongeren. Overlast wordt veroorzaakt door hangjongeren. Sommigen vinden dat de huidige hangplek beter verplaats kan worden. Politie is van mening dat dit geen oplossing is en dat dat ten koste van sociale controle zou gaan. Aanpak van het dorps huis zou wellicht aanleiding kunnen zijn om meer voor jongeren te doen bijvoorbeeld door een jeugdhonk te maken.
Actie	Gemeente heeft aangekondigd dat zij beoogt meer tijd te maken voor straatwerk in de gemeente Aalburg waarbij ook Genderen aandacht krijgt. Er zou een begin kunnen worden gemaakt met het peilen van de behoeftes van de jongeren.
Wie	Gemeentelijke jongerenwerker(s).
Wanneer	Korte termijn.

10.7 Winkels en voorzieningen

Genderen kent - gezien haar schaal - een redelijk voorzieningenniveau. Volgens de enquête doet 63% van de inwoners hun dagelijkse boodschappen in Genderen. Men vreest echter dat dit niveau in de toekomst weleens niet te handhaven zou kunnen zijn. Deze vrees wordt bevestigd door het aangekondigde vertrek van de Rabobank en de onzekere toekomst van het postagentschap.

Winkels en voorzieningen	
Doel	Zoveel mogelijk bestaande winkels en voorzieningen in stand houden.
Toelichting	<p>Zie wonen.</p> <p>Momenteel is het voorzieningen niveau van Genderen redelijk op peil. Gevreesd wordt wel voor teruggang. Met name voor verlies van bank, postagentschap en supermarkt wordt gevreesd.</p> <p>Klankbordgroep ziet op dit moment geen aanleiding/mogelijkheden voor concrete actiepunten om winkels en voorzieningen te versterken. Aanwezige bewoners op 2° discussiebijeenkomst delen deze mening.</p>
Actie	
Wie	
Wanneer	

10.8 Ondernemingsklimaat

Volgens cijfers van de Kamer van Koophandel zijn er momenteel 157 ingeschreven bedrijven in Genderen. Volgens de enquête is 40% van mening dat er onvoldoende mogelijkheden voor ondernemers zijn en vindt 65% dat kleinschalige bedrijvigheid gestimuleerd moet worden. Dit was aanleiding om tijdens de 1^e discussiebijeenkomst de aanwezige ondernemers in een groepje bij elkaar te zetten om met name hierover nader van gedachten te wisselen en met voorstellen te komen.

Ondernemingsklimaat	
Doel	Tegemoetkomen aan de behoeftes van met name startende kleine ondernemers.
Toelichting	<p>Uit de enquête blijkt dat maar liefst 41% van de respondenten vindt dat er te weinig mogelijkheden voor ondernemers zijn. Tijdens de 1e discussiebijeenkomst hebben de aanwezige ondernemers zich hierover gebogen.</p> <p>Geconstateerd is dat veel startende ondernemers in Genderen een éénmanszaak starten vanuit huis. Dit heeft natuurlijk zijn beperkingen. Men ziet een mogelijke oplossing in het creëren van een kleinschalig bedrijventerrein en/of bedrijfsverzamelgebouw waar ondernemers terecht kunnen. Als mogelijke locatie wordt het terrein bij de nieuwe brandweergarage achter Smelt (SMB) aan de Genderensedijk genoemd. Momenteel wordt gekeken naar de mogelijkheden om op het terrein nabij autogarage Vos aan de Genderensedijk woningen met bedrijfsruimte te creëren.</p>
Actie	Door klankbordgroep wordt voorgesteld om rondom dit onderwerp een taakgroep samen te stellen bestaande uit vertegenwoordigers dorpsraad, geïnteresseerde ondernemers, experts en belangstellenden. De taakgroep dient behoeftes van ondernemers nader te inventariseren en concrete oplossingen bedenken/uitwerken en nader te onderzoeken en met gemeente in overleg te treden.
Wie	Gemeente/dorpsraad als initiatiefnemer.
Wanneer	Korte termijn. Wanneer er al plannen zijn kan hierop worden ingehaakt.

10.9 Steunpunt bibliotheek

Omdat de bibliobus gaat verdwijnen wordt er onderzocht of er voldoende draagvlak is voor een zogenaamd steunpunt. Uit de enquête blijkt dat 15% van de (volwassen) inwoners van een dergelijk steunpunt gebruik zegt te gaan maken. 29% zegt dit misschien te gaan doen.

Steunpunt bibliotheek	
Doel	Draagvlak voor een steunpunt bepalen.
Toelichting	Er is een haalbaarheidsonderzoek voor het creëren van zogenaamde steunpunten bibliotheek uitgevoerd. Uitkomst van besluitvorming gemeente moet worden afgewacht. Voor wat betreft Genderen is een vraag welke locatie zich het meest leent voor een eventueel steunpunt. Mogelijkheden zijn de WoZoCo en het dorps huis. Uit de enquête bleek de voorkeur van Genderen ongeveer gelijkmatig verdeeld over de twee locaties. Tijdens de 1 ^e discussiebijeenkomst ging de voorkeur overduidelijk uit naar het dorps huis. Voorgesteld wordt om besluitvorming van gemeente af te wachten.
Actie	Afwachten besluitvorming.
Wie	Gemeente.
Wanneer	Korte termijn.

10.10 Zwembad

Gemeente heeft besloten om het zwembad nabij Genderen te sluiten en elders in de gemeente een nieuw binnenbad te creëren. Inwoners van Genderen vinden dit jammer. Dat blijkt uit opmerkingen die respondenten bij de open vragen hebben ingevuld en ook uit de discussiebijeenkomsten. De lage prioriteit die het actiepunt krijgt komt vooral omdat men inziet dat het besluit onomkeerbaar is en men vindt dat actiepunten die realistischer zijn meer prioriteit verdienen.

Zwembad	
Doel	Onderzoeken of alternatieve buitenzwemgelegenheid kan worden gecreëerd.
Toelichting	Inwoners van Genderen zijn niet blij met het besluit van de gemeente om het Genderense zwembad te sluiten, maar dit besluit lijkt onomkeerbaar. Als mogelijkheid wordt genoemd om te onderzoeken of er een zwemgelegenheid kan worden gecreëerd bij het haventje bij de Bergse Maas. Dit zou mogelijk in het waterplan van de gemeente een plek kunnen krijgen.
Actie	Onderzoeken of creëren zwemgelegenheid in Bergse Maas een haalbaar alternatief is voor het zwembad.
Wie	Gemeente.
Wanneer	Eventueel koppelen aan 10.5: Recreatie-, fiets- en wandelroutes.

10.11 Website

Het initiatief hiertoe werd aangekondigd tijdens de 1^e discussiebijeenkomst en werd enthousiast ontvangen door aanwezigen.

Opstarten en onderhouden van een website 'voor en door het dorp'	
Doel	Website ontwikkelen waarmee Genderen wordt gepromoot en informatie over Genderen wordt gebundeld.
Toelichting	Tijdens de 1 ^e discussiebijeenkomst werd door een inwoner aangekondigd dat hij het initiatief wilde nemen om een website te bouwen.
Actie	Opzetten website en ontwikkelen netwerk van verenigingen die informatie aanleveren.
Wie	Initiatiefnemer (J. Lankhaar), dorpsraad, verenigingen en organisaties.
Wanneer	Korte termijn.

11 Hoe nu verder?

Veel inwoners van Genderen hebben bijgedragen aan de totstandkoming van deze toekomstvisie. Ze hebben zich in de enquête en tijdens twee intensieve discussie-bijeenkomsten gebogen over het wel en wee van hun dorp. Ze hebben suggesties aangedragen over wat er zou moeten gebeuren om ervoor te zorgen dat Genderen een aantrekkelijk dorp blijft om er te leven, voor jong én oud. Daaruit bleek dat Genderen geen dorp is waar sprake is van grote knelpunten. Toch zijn er een aantal aspecten die aandacht behoeven of waar nog verder over nagedacht moet worden.

Het dorps huis is volgens de bewoners aan vernieuwing en/of modernisering toe. Graag ziet men een modern multifunctioneel dorpscentrum verwezenlijkt. De vraag is natuurlijk of dat financieel haalbaar is. Ook ziet men een grote kans liggen in het realiseren van een marktpleintje met een muziektent. Men maakt zich zorgen over het draagvlak voor de aanwezige voorzieningen in Genderen bepleit daarom meer woningen met name voor jonge starters op de woningmarkt. Ook ziet men mogelijkheden om het aantrekkelijke buitengebied beter te benutten en bijvoorbeeld de oude bruggetjes in het dorp in oude luister te herstellen. Het blijkt dat de inwoners van Genderen wel verlangen dat het dorpsontwikkelingsplan geen papieren tijger wordt waarbij er verwachtingen zijn gewekt die niet nagekomen worden. Het is nu zaak ervoor te zorgen dat er daadwerkelijk kwaliteitsimpulsen voor de vitaliteit van Genderen gestalte krijgen in de vorm van concrete verbetermaatregelen.

Om dat te bereiken is het zaak dat de gemeente, als opdrachtgever van dit dorpsontwikkelingsplan, zich zo spoedig mogelijk uitspreekt over het product en de voorgestelde acties. Immers, elke deelnemer is benieuwd wat er nu gaat gebeuren.

Verder is het van belang om - nadat de gemeenteraad van Aalburg zich heeft uitgesproken over de te ondernemen acties - binnen de gemeente een ambtenaar aan te wijzen die de uitvoering van de acties gaat coördineren. Het PON zal bij de vormgeving van een concreet actieplan een assisterende bijdrage leveren. Daarbij is het van belang dat dit in goede samenspraak gaat met de dorpsgemeenschap.

Maar de bal ligt niet alleen bij de gemeente. Er zal moeten worden nagedacht over goede samenwerkingsvormen, waardoor ook inwoners van Genderen en andere partijen betrokken worden bij de uitvoering van de acties uit deze toekomstvisie. Een mogelijkheid is om de klankbordgroep, die het PON bij de totstandkoming van het dorpsontwikkelingsplan Genderen met raad en daad heeft bijgestaan, de komende periode te laten bestaan. Op die manier kan de relatie tussen uitvoering en dorp(sbewoners) worden behouden. De gemeente en maatschappelijke belangenorganisaties kunnen voor het bijeenroepen van de klankbordgroep een initiërende rol op zich nemen. De klankbordgroep kan gedurende de uitvoering periodiek bijeenkomen om de stand van zaken te bespreken. Op gezette tijden moeten dan ook de inwoners van Genderen worden geïnformeerd.

Het PON stelt voor om, nadat de gemeenteraad zich heeft uitgesproken over deze rapportage en nadat duidelijk is geworden hoe de uitvoering van de acties de komende tijd ter hand wordt genomen, een informatiebijeenkomst te beleggen voor de Genderense bevolking. Dan kunnen de resultaten van de discussies over het dorpsontwikkelingsplan voor Genderen worden gepresenteerd en kan tevens worden toegelicht wat er verder gaat gebeuren.

Bovendien stellen we voor om de belangrijkste uitkomsten van de discussies over de ontwikkeling van Genderen en het standpunt van de gemeenteraad daarover, neer te leggen in een aantrekkelijk vormgegeven informatiekrantje, dat bedoeld is voor alle inwoners van Genderen. Op die manier wordt iedereen die dat wil, op de hoogte gebracht van de resultaten en van wat er verder mee gaat gebeuren.

Bijlage 1: Vragenlijst Dorpsontwikkelingsplan Genderen

Respons

Tussen 10 en 26 maart 2009 zijn 1193 vragenlijsten verspreid en opgehaald. 641 mensen hebben de enquête ingeleverd. Dit is een respons van 53,7%. Van deze 641 vragenlijsten waren er 12 niet bruikbaar; van 629 zijn de resultaten verwerkt (respons: 52,7%).

De verdeling van de respondenten naar leeftijdscategorieën wijkt af van de daadwerkelijke leeftijdsverdeling van de inwoners van Genderen. We hebben er daarom voor gekozen om het databestand te wegen naar leeftijd, zodat de data een correcte afspiegeling is van de inwoners van Genderen.

In de tabellen worden gewogen percentages weergegeven (tenzij anders aangegeven). De N geeft het daadwerkelijke aantal respondenten weer.

Persoonlijke kenmerken respondenten

Tabel 1 Geslacht respondenten (ongewogen)

	%	N
Man	46	
Vrouw	54	
Totaal	100	629

Tabel 2 Leeftijd respondenten

	N	Ongewogen %	Gewogen %
18 tot 24 jaar	54	9	11
25 tot 34 jaar	62	10	14
35 tot 44 jaar	135	21	22
45 tot 54 jaar	116	18	18
55 tot 64 jaar	123	20	18
65 tot 74 jaar	84	13	10
75 jaar en ouder	55	9	7
Totaal	629	100	100

Tabel 3 Kunt u beschikken over een auto?

	%	N
Nee	7	
Ja	93	
Totaal	100	621

De plaats waarin u woont

Tabel 4 Bent u opgegroeid in Genderen?

	%	N
Nee	55	
Ja	45	
Totaal	100	626

Tabel 5 Hoe lang woont u in Genderen?

	%	N
korter dan 1 jaar	7	
1-5 jaar	13	
6-10 jaar	13	
11-20 jaar	23	
langer dan 20 jaar	43	
Totaal	100	345

Tabel 6 Waardering van

	Cijfer	N
Woonomgeving	7,4	613
Verkeersveiligheid	6,7	608
Veiligheidsgevoel	7,4	608
Onderling contact	7,3	609
Werkgelegenheid	5,6	546
Voorzieningen	5,9	605
Openbaar vervoer	4,9	594
Aantrekkelijkheid	7,0	607

Tabel 7 Hoe trots bent u op Genderen?

	%	N
Helemaal niet trots	1	
Niet trots	2	
Neutraal	39	
Trots	48	
Heel trots	10	
Totaal	100	604

Uw woning

Tabel 8 Woonsituatie

	%	N
Koopwoning	71	
Huurwoning woningcorporatie	10	
Huurwoning particulier	3	
Ik woon bij mijn ouders	13	
Anders	3	
Totaal	100	624

Tabel 9 Soort woning

	%	N
Tussenwoning/hoekwoning	15	
Twee-onder-een-kapwoning	33	
Vrijstaande woning	44	
Seniorenwoning met een verdieping	3	
Seniorenwoning gelijkvloers	1	
Appartement op een verdieping zonder lift	0	
Appartement op een verdieping met lift	1	
Appartement op de begane grond	0	
Anders	2	
Totaal	100	622

Tabel 10 Wilt u binnen twee jaar verhuizen?

	%	N
Beslist niet	70	
Misschien	23	
Ja	7	
Totaal	100	619

Tabel 11 Reden van verhuishwens (meerdere antwoorden mogelijk)

	%	N
Persoonlijk	38	58
Studie	2	3
Werk	7	10
Huidige woning	18	32
Huidige woonomgeving	7	13
Anders	37	69

Tabel 12 Waar wilt u het liefste gaan wonen?

	%	N
Genderen	56	
Aalburg	17	
Andere gemeente	26	
Totaal	100	182

Tabel 13 Wilt u een huis gaan kopen, huren of een bouwkaavel om zelf te bouwen?

	%	N
Kopen	37	
Huren	36	
Bouwkaavel	9	
Geen voorkeur	6	
Weet ik niet	12	
Totaal	100	138

Tabel 14 Naar wat voor soort woning wilt u verhuizen? (meerdere antwoorden mogelijk)

	%	N
Starterswoning (grondgebonden)	10	11
Seniorenwoning	25	40
In- of bijwoning	1	2
Verzorgings- of verpleeghuis	5	9
Appartement	13	18
Eengezinswoning	14	16
Geen voorkeur	11	14
Anders	23	30

Tabel 15 Problemen bij het vinden van een geschikte woning in Genderen (meerdere antwoorden mogelijk)

	%	N
Geen probleem bij vinden van een geschikte woning	26	127
Aangeboden woningen zijn te klein of te groot	11	50
Aangeboden woningen te duur	18	79
Te weinig woningen met zorg	10	56
Te weinig woningen met bedrijfsgebouw	5	24
Andere reden voor problemen bij het vinden van een woning	7	32
Problemen bij vinden woning: weet ik niet	33	154

Buurtbinding

Tabel 16 Houden zaken die in uw dorp spelen u bezig?

	%	N
Ja, in sterke mate	19	
Ja, enigszins	69	
Nee	12	
Totaal	100	622

Tabel 17 Voelt u zich thuis in het dorp?

	%	N
Ja, in sterke mate	60	
Ja, enigszins	38	
Nee	2	
Totaal	100	625

Tabel 18 Doet u weleens iets om de sfeer te verbeteren in uw dorp

	%	N
ja, dat doe ik al	61	
ja, zou ik willen gaan doen	16	
Nee, en wil dit ook niet gaan doen	23	
Totaal	100	620

Tabel 19 Kunt u terecht bij mensen uit uw buurt als u hulp nodig heeft?

	%	N
Ja, in sterke mate	55	
Ja, enigszins	44	
Nee	1	
Totaal	100	624

Arbeid/school

Tabel 20 Waar werkt u of waar gaat u naar school?

	%	N
Werk/school in dorp	20	
Werk/school in de gemeente	14	
Werk/school andere gemeente	66	
Totaal	100	358

Tabel 21 Vindt u afstand of reistijd tot uw werk/school een probleem?

	%	N
Nee	89	
Ja	11	
Totaal	100	354

Voorzieningen

Tabel 22 Waar maakt u gebruik van de volgende voorzieningen?

	Genderen	Wijk en Aalburg	Waalwijk	Elders	Ik maak er geen gebruik van	Totaal
	%	%	%	%	%	N
Huisarts	49	44	0	6	1	626
Tandarts	0	72	1	23	4	613
Apotheker	1	93	0	3	2	614
Fysiotherapeut	32	14	2	13	39	597
Consultatiebureau	0	18	0	1	81	572
Kinderopvang	7	0	0	0	92	571
Peuterspeelzaal	9	1	0	0	90	573
Bibliotheekvoorziening	3	28	7	4	58	591
Bank	72	15	3	6	4	595
Postagentschap	61	26	1	3	10	604
Winkels dagelijkse boodschappen	63	24	4	6	3	584

Tabel 23 Problemen met de reistijd of afstand tot bepaalde voorzieningen (meerdere antwoorden mogelijk)

	%	N
Reistijd tot voorzieningen is geen probleem	80	405
Huisarts	4	22
Tandarts	5	27
Apotheker	6	34
Fysiotherapeut	2	10
Consultatiebureau	1	3
Kinderopvang	0	0
Peuterspeelzaal	0	0
Bibliotheekvoorziening	4	18
Bank	4	21
Postagentschap	3	15
Winkels dagelijkse boodschappen	4	18
Winkels niet dagelijkse boodschappen	12	60

Tabel 24 Zou u gebruik gaan maken van het Servicepunt bibliotheek?

	%	N
Ja	15	
Misschien	29	
Nee	50	
Weet ik niet	6	
Totaal	100	610

Tabel 25 Welke plaats is het meest geschikt voor het Servicepunt?

	%	N
Dorpshuis	35	
School	10	
Woonzorgcomplex	36	
Weet ik niet	19	
Totaal	100	325

Verenigingsleven

Tabel 26 Bent u lid van een (sport)vereniging in Genderen?

	%	N
Nee	63	
Ja, één vereniging	26	
Ja, meerdere verenigingen	11	
Totaal	100	610

Tabel 27 Vrijwilligerswerk verricht in de afgelopen 12 maanden

	%	N
Nee	62	
Ja	38	
Totaal	100	613

Tabel 28 Problemen bij het verrichten van vrijwilligerswerk (meerdere antwoorden mogelijk)

	%	N
Geen problemen bij verrichten vrijwilligerswerk	48	117
Te weinig inkomsten	15	35
Te weinig vrijwilligers	30	71
Te weinig leden	15	36
Geen goede accommodatie	8	19
Gebrek aan deskundigheid	7	16
Medewerking gemeente	5	11
Anders	7	17

Tabel 29 Lid van vereniging buiten Genderen

	%	N
Nee	66	
Ja	34	
Totaal	100	618

Tabel 30 Reden lid van vereniging buiten Genderen (meerdere antwoorden mogelijk)

	%	N
De vereniging van mijn keuze is niet aanwezig	72	149
Banden buiten het dorp	22	45
Kwaliteit buiten dorp sluit beter aan	12	25
Anders	9	22

Tabel 31 Problemen met de reistijd of afstand tot vereniging buiten Genderen

	%	N
Nee	91	
Ja	9	
Totaal	100	210

Tabel 32 Behoeft aan inloopactiviteiten dorps huis

	%	N
Ja	17	
Nee	47	
Weet ik niet	36	
Totaal	100	615

Mantelzorg

Tabel 33 Mantelzorg gegeven in de afgelopen 12 maanden

	%	N
Nee	85	
Ja	15	
Totaal	100	616

Tabel 34 Aan wie mantelzorg gegeven?

	%	N
Aan mensen binnen het gezin of familie	86	89
Aan buren, vrienden of bekenden	18	18
Aan beide groepen	9	8
Aan anderen	4	5

Tabel 35 Waar mantelzorg gegeven? (meerdere antwoorden mogelijk)

	%	N
In mijn dorp	66	66
In mijn gemeente	25	24
Buiten mijn gemeente	27	27

Tabel 36 Problemen bij het verrichten van mantelzorg?

	%	N
Nee	86	
Ja	14	
Totaal	100	104

Economische vitaliteit

Tabel 37 Ondernemer in Genderen?

	%	N
Nee	85	
Ja	15	
Totaal	100	619

Tabel 38 Vindt u dat er voldoende mogelijkheden zijn voor ondernemers in Genderen?

	%	N
Ja	28	
Neutraal	32	
Nee	40	
Totaal	100	357

Tabel 39 Reden onvoldoende mogelijkheden voor ondernemers (meerdere antwoorden mogelijk)

	%	N
Te weinig betaalbare bedrijfsruimte	39	85
Te weinig uitbreidingsmogelijkheden	52	118
Te kleine afzetmarkt	35	81
Dorps is slecht bereikbaar	3	7
Geen medewerking van de overheid	16	37
Andere reden	9	20

Tabel 40 Moeten de volgende economische activiteiten in Genderen gestimuleerd worden?

	Ja %	Neutraal %	Nee %	Totaal N
Winkelaanbod stimuleren	68	21	10	542
Kleinschalige bedrijvigheid stimuleren	65	28	7	511
Grootschalige bedrijvigheid stimuleren	10	28	63	482
Vestigingsmogelijkheden voor startende ondernemingen	65	27	8	506
Bedrijvigheid in buitengebied stimuleren	29	27	44	485

Openbaar vervoer

Tabel 41 Maakt u gebruik van openbaar vervoer?

	%	N
Ja, vaak/regelmatig	5	
Ja, soms	11	
Nooit	84	
Totaal	100	621

Tabel 42 Ervaart u zelf problemen met het openbaar vervoer?

	%	N
Nee	76	
Ja	24	
Totaal	100	598

Tabel 43 Problemen bij gebruik openbaar vervoer (meerdere antwoorden mogelijk)

	%	N
Vervoersverbindingen sluiten niet aan	51	77
Bussen overdag niet vaak genoeg	45	67
Bussen rijden 's avonds niet	50	78
Busreizen te tijdrovend	42	64
Opstapplaats te ver	15	24
Anders	16	26

Buitengebied

Tabel 44 Welke functie heeft het buitengebied voor u? (meerdere antwoorden mogelijk)

	%	N
Ik woon er	12	74
Ik werk er	13	70
Ik recreëer er	54	331
Geen gebruik	32	204

Tabel 45 Belangrijkste functie van buitengebied?

	%	N
Landbouw	34	
Natuur (bos, heide, groen)	44	
Waterberging/overloopgebied	1	
Wonen	4	
Recreatie(voorzieningen)	15	
Anders	2	
Totaal	100	485

Tabel 46 Welke functies dienen in het buitengebied uitgebreid, gehandhaafd of beperkt te worden?

	Uitbreiden	Handhaven	Beperken	Weet ik niet	Totaal
	%	%	%	%	N
Gewenste ontwikkeling landbouw	6	77	8	10	586
Gewenste ontwikkeling natuur	53	36	4	7	587
Gewenste ontwikkeling water	10	52	17	21	572
Gewenste ontwikkeling wonen	18	35	41	7	581
Gewenste ontwikkeling recreatie	48	27	14	11	587

Tabel 47 Wordt u goed op de hoogte gehouden over onderstaande ontwikkelingen die zich in het buitengebied afspelen?

	Goed op de hoogte	Beetje van op de hoogte	Nooit van gehoord	Totaal
	%	%	%	N
Verplaatsen boerenbedrijven	12	52	37	595
Natuurontwikkeling	10	57	33	588
Beekherstel en waterberging	8	43	49	592
Recreatieve voorzieningen	9	51	40	593

Tabel 48 Verwacht u dat het buitengebied de komende jaren verbetert?

	%	N
Ja	37	
Gedeeltelijk	44	
Nee	20	
Totaal	100	462

Relatie gemeente-inwoners

Tabel 49 In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?

	Zeereens %	Eens %	Neutraal %	Oneens %	Zeereens %	Totaal N
Als kiezer heb ik invloed op wat er in de gemeente gebeurt	2	30	40	22	6	549
Burgemeester en wethouders maken hun beloften waar	1	16	64	15	3	499
De gemeente wordt goed bestuurd	2	29	58	10	2	547
De inwoners van dit dorp worden door de gemeente serieus genomen	2	44	40	10	4	548
Ik heb invloed op mijn eigen woonomgeving	1	27	47	19	5	559
Mijn dorp krijgt voldoende aandacht van het gemeentebestuur	2	32	47	16	3	545
Ik voel me betrokken bij de dorpsraad	2	22	49	21	5	553

Bijlage 2: Leden Klankbordgroep Genderen

Organisatie

PON
Gemeente Aalburg, afdeling Welzijn
Gemeente Aalburg, afdeling ruimtelijke ordening
Dorpsraad Genderen
Dorpsraad Genderen
Basisschool Het Fundament
Stichting Verenigingsgebouw Genderen
Huisarts
Politie Midden- en West-Brabant, team Altena
Woningbouwvereniging Woonlinie
WMO-raad Aalburg
Ondernemersvereniging Aalburg
Bibliotheken Altena

Contactpersoon

de heer P. de Vries
mevrouw D. Oldenhof
de heer E. Knoop
de heer A. de Jong
de heer J. Vos
mevrouw H. Wijnands
mevrouw R. van Mersbergen-de Wit
de heer G. Roelofs
de heer T. van Orsouw
de heer J. van der Wiel
mevrouw N. van Mersbergen
de heer H. van de Heuvel
mevrouw A. Koekkoek